

Fond za zaštitu depozita

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA
ZA 2016. GODINU**

Podgorica, maj 2017.

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA:

ANO	<i>Agencija za nadzor osiguranja</i>
CBCG	<i>Centralna banka Crne Gore</i>
EBRD	(European Bank for Reconstruction and Development) <i>Evropska banka za obnovu i razvoj</i>
EFDI	(European Forum of Deposit Insurers) <i>Evropska asocijacija institucija za osiguranje depozita</i>
EC	(European Commision) <i>Evropska komisija</i>
EU	(European Union) <i>Evropska unija</i>
Fond	<i>Fond za zaštitu depozita</i>
FSAP	(Financial Sector Assessment Program) <i>Finansijski sektor za procjene programa</i>
IADI	(International Association of Deposit Insurers) <i>Medjunarodna asocijacija institucija za osiguranje depozita</i>
IADI CP	(International Association of Deposit Insurers Core principles) <i>Osnovni principi</i>
KHOV	<i>Komisija za hartije od vrijednosti</i>
MF	<i>Ministarsvo finansija</i>
MMF	(International Monetary Fund) <i>Medjunarodni monetarni fond</i>
SB	(World bank) <i>Svjetska banka</i>
UO	<i>Upravni odbor</i>
Zakon	<i>Zakon o zaštiti depozita</i>
94/19 EC	<i>Directive 94/19/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)</i>
2014/49 EC	<i>Directive 2014/49/EC of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)</i>

SADRŽAJ

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA:	4
UVODNE NAPOMENE.....	6
1. OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA.....	7
1.1. FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA	7
1.2. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA S PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE U OBLASTI SISTEMA OSIGURANJA DEPOZITA	9
1.3. ČLANICE FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA	10
2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA.....	11
2.1. UKUPNI DEPOZITI	11
2.2. DEPOZITI LICA KOJA NEMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANOG DEPOZITA	13
2.3. DEPOZITI LICA KOJA IMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANOG DEPOZITA.....	15
2.4. GARANTOVANI DEPOZITI	17
3. IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA.....	22
4. AKTIVNOSTI FONDA U 2016. GODINI	25
4.1. OPŠTE NAPOMENE	25
4.2. INVESTICIONE AKTIVNOSTI I RAČUNOVODSTVENI POSLOVI U 2016. GODINI	26
4.3. NORMATIVNO-PRAVNI POSLOVI.....	28
4.4. AKTIVNOSTI NA TESTIRANJU ISPLATE GARANTOVANIH DEPOZITA	29
4.5. LJUDSKI RESURSI I EDUKACIJA ZAPOSLENIH	30
4.6. MEĐUNARODNA SARADNJA	31
5. CILJEVI I ZADACI FONDA U 2017. GODINI.....	32
6. FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA U 2016. GODINI.....	33
6.1. ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)	33
6.1.1. Prihodi Fonda.....	33
6.1.2. Rashodi Fonda	34
6.1.3. Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)	36
6.1.4. Iskaz o promjenama na kapitalu	37

UVODNE NAPOMENE

U prethodne dvije godine došlo je do velikih promjena i inovacija u regulatornom okviru finansijskog sistema i sistema zaštite depozita EU, što je značajno uticalo i na aktivnosti Fonda. U Evropskoj regulativi usvojeni su novi standardi za zaštitu depozita, koje su zemlje članice bile u obavezi da implementiraju u nacionalno zakonodavstvo do kraja 2016. godine. Fondovi za zaštitu depozita su dobili posebne odgovornosti u upravljanju bankarskim krizama i doprinosu očuvanja finansijske stabilnosti. S obzirom na to da su u toku pristupni pregovori Crne Gore, koja svoje zakonodavstvo treba da uskladi sa pravnom tekovinom EU, Fond kontinuirano prati izmjene zakonodavstva EU iz oblasti zaštite depozita.

Ukupan sistem zaštite depozita u Evropi izmijenjen je u skladu sa Direktivom 2014/49/EC. Pređašnja Direktiva 1994/19/EC (i izmijenjena Direktiva 2009/14/EC) omogućavala je da se sistemi osiguranja depozita finansiraju na jedan od načina: ex ante ili ex post model finansiranja. Veliki broj zemalja koristio je ex post model finansiranja, što je podrazumijevalo da se sredstva za intervenciju ne prikupljaju unaprijed, već da se obezbjeđuju onog trenutka kada dođe do problema sa nekom od banaka, odnosno, kada se uvede stečaj u banci. Takav način prikupljanja sredstava za intervenciju, pokazalo se, može dovesti do problema u cijelom bankarskom sistemu, posebno u uslovima finansijske krize, pa je usvajanjem Direktive 2014/49/EC utvrđena obaveza da svi sistemi osiguranja depozita pređu na ex ante sistem obračuna i naplate premija osiguranja depozita.

Osim toga, jedan broj zemalja članica EU je pored obaveznog uveo i sistem dobrovoljnog osiguranja, kojim pokriva ukupan iznos depozita, nevezano od utvrđene visine garantovanog depozita (obaveznog osiguranja do 100.000 eura).

Kako bi se obezbijedila adekvatna sredstva za zaštitu depozita, Direktivom 2014/49/EC je kao obavezno propisano **uvođenje premije na bazi rizika**. Na bazi smjernica za izradu Metodologije za obračun premije na bazi rizika, koje je izdala EBA, obaveza uvođenja obračuna i naplate ove premije utvrđena je od 01. 06. 2016. godine. Većina zemalja članica EU je iskoristila mogućnost produženja roka i premiju na bazi rizika uvela do kraja 2016. godine.

Pored Direktive o sistemu za zaštitu depozita, u 2015. godini stupila je na snagu i **Direktiva za oporavak i sanaciju banaka 2014/59/EC**, koja na nov način reguliše intervencije nadležnih tijela u procesu sanacije banaka i moguće učešće Fondova u sanaciji.

1. OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1.1. Fond za zaštitu depozita

Fond za zaštitu depozita osnovan je Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. 11. 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 44/10, 40/11, 47/15), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom 1994/19/EC (i izmijenjena Direktiva 2009/14/EC). U ostvarivanju nadležnosti Fond: 1) utvrđuje visinu stope za obračun premije; 2) naplaćuje premije; 3) investira sredstva Fonda; 4) vrši obračun i isplatu garantovanih depozita; 5) donosi opšte akte za koje je ovlašćen ovim zakonom; 6) vrši druge poslove u skladu sa Zakonom.

Osnovna djelatnost Fonda je ostvarivanje zaštite depozita u bankama i obaveza da pri nastanku zaštićenog slučaja (stečaj banke) isplati deponentima garantovane depozite, do iznosa utvrđenog Zakonom. Banke koje imaju dozvolu za rad CBCG dužne su da na ime zaštite depozita plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđen Zakonom. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod banke prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad bankom. Fond garantuje isplatu garantovanih depozita od 01. 01. 2013. godine do iznosa od 50.000 eura po deponentu, po banci, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod banke nad kojom je otvoren stečajni postupak.

Organi Fonda su Upravni odbor i direktor Fonda.

Misija Fonda

Sigurnost depozita u bankama i efikasna i brza isplata garantovanih depozita u slučaju pokretanja stečaja u bilo kojoj banci u Crnoj Gori.

Vizija Fonda

Stabilan finansijski sistem, zasnovan na povjerenju, sigurnosti i zaštiti deponenata.

Ciljevi Fonda

Unapređenje povjerenja deponenata u crnogorski bankarski sistem i zaštita deponenata od gubitka sredstava u slučaju stečaja banke. Navedene ciljeve Fond ostvaruje jasno definisanim obavezama prema deponentima, promovisanjem povjerenja javnosti u sistem zaštite depozita i obezbjeđivanjem sredstava za zaštitu garantovanih depozita.

Upravljanje Fondom

Fondom upravlja Upravni odbor, koji se sastoji od tri člana. Članove UO Fonda imenuje Savjet CBCG, s tim što jednog člana imenuje na prijedlog Ministarstva finansija i jednog na prijedlog Udruženja banaka i finansijskih institucija Crne Gore. U skladu sa Zakonom, UO Fonda održava sjednice najmanje jednom u tri mjeseca.

Pored nadležnosti utvrđenih Zakonom, UO u skladu sa Statutom Fonda donosi unutrašnje opšte akte, razmatra realizaciju aktivnosti, razmatra kvartalno izvještaje o kretanju depozita, razmatra godišnje i polugodišnje izvještaje o investiranju sredstava, odlučuje o pribavljanju nepokretne imovine, utvrđuje način saradnje sa državnim organima, organizacijama i drugim institucijama u Crnoj Gori, utvrđuje način saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama, organizacijama i šemama za zaštitu depozita, odlučuje o prenosu pojedinih ovlašćenja direktoru Fonda i obavlja druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom Fonda.

UO u skladu sa Poslovnikom o radu UO Fonda obavještava javnost o svom radu, donijetim odlukama, zaključcima i zauzetim stavovima, kao i o značajnim pitanjima koja su razmatrana, putem saopštenja za javnost koja se objavljuju i na internet stranici Fonda, održavanjem konferencija za štampu, davanjem intervjuua i na drugi pogodan način.

Tokom izvještajnog perioda članovi UO Fonda su:

- Darko Bulatović, predsjednik UO Fonda (direktor Sektora za kontrolu u CBCG);
- Mr Bojana Bošković, član UO Fonda (Generalna direktorica Direktorata za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta u MF);
- Prof. dr Marko Backović, član UO Fonda (profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu).

UO Fonda je tokom 2016. godine održao osam sjednica.

Direktora Fonda, na osnovu konkursa, imenuje UO Fonda na period od četiri godine i može biti ponovo imenovan. Direktor Fonda predstavlja i zastupa Fond, rukovodi njegovim radom i odgovoran je za zakonitost poslovanja Fonda. U skladu sa Zakonom, direktor Fonda predlaže Statut Fonda i opšte akte Fonda, predlaže visinu stope za obračun premija, predlaže finansijski plan Fonda, predlaže godišnje finansijske iskaze Fonda sa mišljenjem i izvještajem revizora, predlaže godišnji izvještaj o radu Fonda, predlaže politiku investiranja sredstava, sprovodi odluke Upravnog odbora, odlučuje o investiranju sredstava Fonda do iznosa utvrđenog Statutom Fonda, donosi pojedinačna rješenja deponentima koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Fondu, stara se o korišćenju sredstava za pokrivanje troškova rada Fonda i vrši i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Fonda.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ulica Miljana Vukova b. b.

Web adresa: www.fzdcg.org i e-mail adresa: fzd@t-com.me.

1.2. Usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira s pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti sistema osiguranja depozita

Donošenjem Programa ekonomskih reformi za period od 2015. do 2018. godine, u skladu sa novim zahtjevima Evropske komisije u ekonomskom dijalogu sa zemljama kandidatima za članstvo u EU, Vlada Crne Gore je usmjerila pravce ekonomske politike na strukturne reforme kojima se teži postići održivi rast privrede. Jedan od prioritetnih zadataka u narednom periodu treba da bude implementacija rješenja prepoznatih u ovom strateškom dokumentu.

Krajem 2015. godine u Crnoj Gori boravila je FSAP misija koja je pored sagledavanja cjelokupnog finansijskog i bankarskog sistema posebnu pažnju posvetila Fondu kao jednom od značajnih učesnika finansijske mreže sigurnosti. Tom prilikom sagledana je usaglašenost Zakona o zaštiti depozita sa "Osnovnim principima za efikasnu zaštitu depozita" (principi su izdati od strane IADI, a SB i MMF ih koriste kao osnov za procjenu usaglašenosti). Na bazi ovih procjena i ukupne ocjene o stanju finansijskog, bankarskog i sistema zaštite depozita, FSAP misija je izdala preporuke.

Preporuke FSAP misije, vezano za sistem osiguranja depozita, obaveza i odgovornosti Fonda, uglavnom se ogledaju u sljedećem: uključivanje Fonda kao stalnog člana Savjeta za finansijsku stabilnost, uvođenje premije na bazi rizika, obaveza periodičnog testiranja banaka na realnim podacima za isplatu garantovanih depozita, uključivanje principa Risk minimajzer - metoda najmanjeg troška, davanje mogućnosti da Fond, kod uspostavljanja Bridž banke, može izvršiti prenos sredstava u visini garantovanih depozita ili uključiti druge opcije za isplatu garantovanih depozita, sprovođenje procesa interne revizije javnih ciljeva Fonda, potpisivanje memoranduma o prekograničnoj saradnji sa fondovima iz zemalja u kojima posluju „majke“ domaćih banaka, uvođenje moratorijuma na depozite do tri mjeseca kod spajanja - merdžovanja banaka (kako bi deponenti imali pravo na obračun garantovanog depozita za svaku od merdžovanih banaka do iznosa od 50.000 eura) i omogućavanje da Fond bude član stečajnog vijeća banke u stečaju.

Od velikog značaja je i nastavak rada na očuvanju finansijske stabilnosti, na kojoj zajednički moraju raditi CBCG i ostali učesnici finansijskog sistema Crne Gore. Stoga je saradnja i koordinacija svih uključenih institucija od posebnog značaja za očuvanje finansijske stabilnosti. Precizna podijeljenost odgovornosti svake od institucija, kako bi svaka preuzimala aktivnosti iz svoje nadležnosti, doprinosi snaženju stabilnosti ukupnog finansijskog sistema Crne Gore. U cilju realizacije zajedničkog cilja, a u skladu sa preporukama FSAP misije, Savjet za finansijsku stabilnost je uključio Fond u rad ovog tijela.

U procesu usklađivanja propisa sa propisima EU Fond usaglašava i uvodi standarde u skladu sa Direktivom 2014/49/EC. Jedna od najvažnijih promjena u sistemu osiguranja depozita, u skladu sa Direktivom 2014/49/EC, je obaveza uvođenja sistema diferencijalne premije, odnosno, obračun premije na bazi rizika pojedinih banaka, čija je primjena za članice EU obavezujuća od juna 2016. godine. U cilju obezbjeđivanja dosljedne primjene Direktive 2014/49/EC, vezano za obračun diferencijalne premije, EBA je izdala „Smjernice za izradu metoda za obračun premija za sisteme osiguranja depozita“.

Fond je pristupio izradi metodologije za uvođenje sistema diferencijalne premije kod osiguranja depozita u bankarskom sektoru Crne Gore, sa ciljem usklađivanja sa novim standardima EU i najboljom praksom. Novi zakon o zaštiti depozita će predviđati obavezu Fonda da primjenjuje diferencijalnu premiju za osiguranje depozita na bazi unaprijed definisanih kriterijuma za procjenu rizika banaka.

Preporuka FSAP misije (iz 2015. godine) je da se kod uvođenja premije na bazi rizika vodi računa o njenoj neutralnosti (da se zadrži postojeći nivo premije), ali da se ciljani nivo od 10% garantovanih depozita dostigne do 2024. godine.

Urađeni su neophodni bazični dokumenti, Analiza kretanja depozita od 2005. godine do kraja 2016. godine i prognoza kretanja depozita do kraja 2024. godine. Na osnovu ovih analiza i prognoza usvojen je Strateški plan Fonda za period do 2021. godine, koji pored predviđanja kretanja depozita, premije, troškova i kamata, obuhvata i aktivnosti koje Fond treba da sprovede u navedenom periodu.

Pored priprema za uvođenje premije na bazi rizika, Fond je sačinio i Strategiju nastupa prema medijima – Komunikacionu strategiju. Ova Strategija je neposredno povezana sa vremenskim okvirom za izradu novog zakona, kao i uvođenje premije na bazi rizika. Ona podrazumijeva aktivnosti usmjerene prema stručnoj javnosti (CBCG, banke, MF, finansijske institucije) i ostalom dijelu javnosti - pravnim i fizičkim licima - deponentima. Ovakav pristup omogućio nam je da sa SB postignemo dogovor oko stručne i tehničke pomoći na uspostavljanju premije na bazi rizika. Tako je SB, kroz program pomoći, omogućila Fondu korišćenje najboljih primjera iz iskustva i prakse zemalja EU i angažovala njemački Institut za rangiranje banaka (GBB Rating), kao konsultantsku kuću, koja će u zadanom roku pomoći na uvođenju metodologije za obračun premije na bazi rizika.

1.3. Članice Fonda za zaštitu depozita

U crnogorskom finansijskom sistemu, u čijoj strukturi se nalaze banke, mikrokreditne finansijske institucije, osiguravajuća društva, lizing kompanije i druge finansijske institucije, dominantan udio zauzima bankarski sektor. U 2016. godini osnovana je jedna nova banka, tako da je u 2016. godini poslovalo petnaest banaka, od čega ih je deset sa većinskim učešćem nerezidenata u kapitalu. Od toga, osam banaka je u potpunom (ili gotovo potpunom) vlasništvu nerezidenata – većih bankarskih grupa iz Austrije (dvije banke), Francuske, Mađarske, Slovenije, Srbije, Turske i Azerbejdžana. U aktivni bankarskog sektora kapital iz ino izvora učestvuje sa 79%.

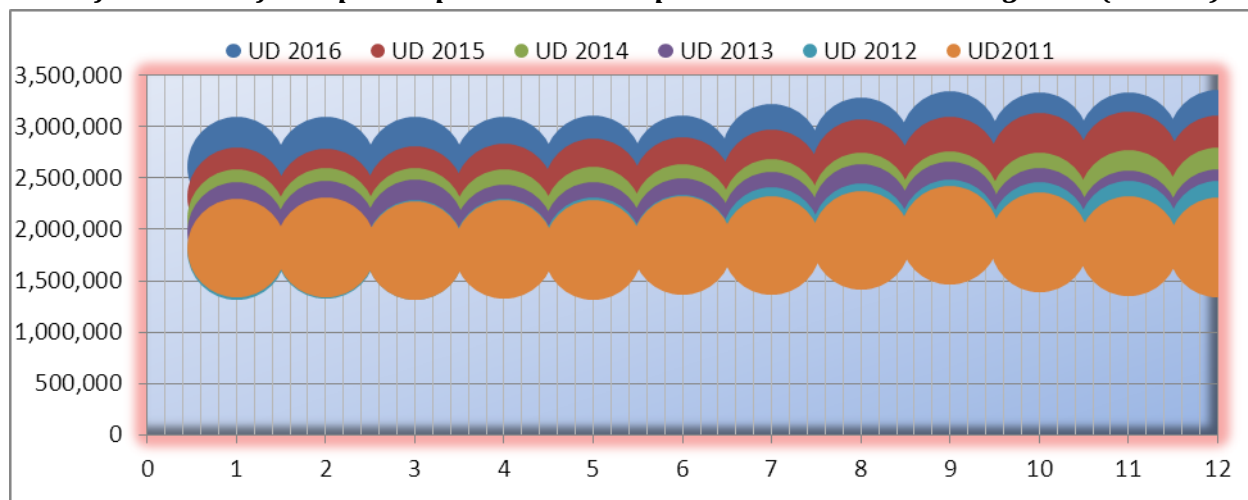
Sve banke su članice Fonda. Odnosno, depoziti deponenata u svim bankama su zaštićeni crnogorskim sistemom zaštite depozita u skladu sa Zakonom.

Od ukupnog iznosa depozita položenih u bankama, na depozite privrede se odnosilo 37,54%, a na depozite stanovništva 53,09% ukupnih depozita na kraju posmatranog perioda, pri čemu su oba sektora povećala sredstva deponovana u bankama. Na godišnjem nivou depoziti stanovništva veći su za 8,38%, a depoziti privrede za 8,74% u odnosu na 2015. godinu.

Na dan 31. 12. 2016. godine depoziti koji nijesu pokriveni sistemom osiguranja depozita čine 9,37% ukupnih depozita.

Grafik 1 predstavlja trend kretanja ukupnih depozita u periodu od 2011. do 2016. godine.

Grafik 1. Kretanje ukupnih depozita banaka u periodu od 2011. do 2016. godine (u 000 €)

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA

2.1. Ukupni depoziti

Ukupni depoziti banaka na 31. 12. 2016. godine iznose 2.876.267.350 eura, dok su na 31. 12. 2015. godine ukupni depoziti banaka iznosili 2.629.783.608 eura. U odnosu na kraj prethodne godine, ukupni depoziti banaka povećani su za 9,37% (rast ukupnih depozita u 2015. godini iznosio je 13,49%).

U prvom kvartalu 2016. godine ukupni depoziti banaka su opali u odnosu na četvrti kvartal 2015. godine za 0,12%, dok su u ostalim kvartalima rasli po sljedećim stopama: drugi kvartal 0,62%, treći kvartal 8,64%, četvrti kvartal 0,60%.

Tabela 1. Stanje ukupnih depozita po kvartalima u 2016. godini (u 000 €)

	31. 12. 2015.	31. 03. 2016.	30. 06. 2016.	30. 09. 2016.	31. 12. 2016.
UKUPNO	2.629.784	2.615.454	2.631.618	2.859.063	2.876.267

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

Najveći deponenti sredstava u bankama su sektori stanovništva i privrede. Depoziti ova dva sektora bilježe rast tokom 2016. godine.

Učešće sredstava deponovanih od strane sektora stanovništva u ukupnim depozitima kod banaka na 31. 12. 2016. godine iznosi 1,52 milijarde eura, odnosno 53,09%, čineći ih time i najznačajnijim deponentima crnogorskog bankarskog sistema. Broj deponenata sektora

stanovništva na kraju 2016. godine iznosi 774.290 odnosno 91,76% ukupnog broja deponenata.

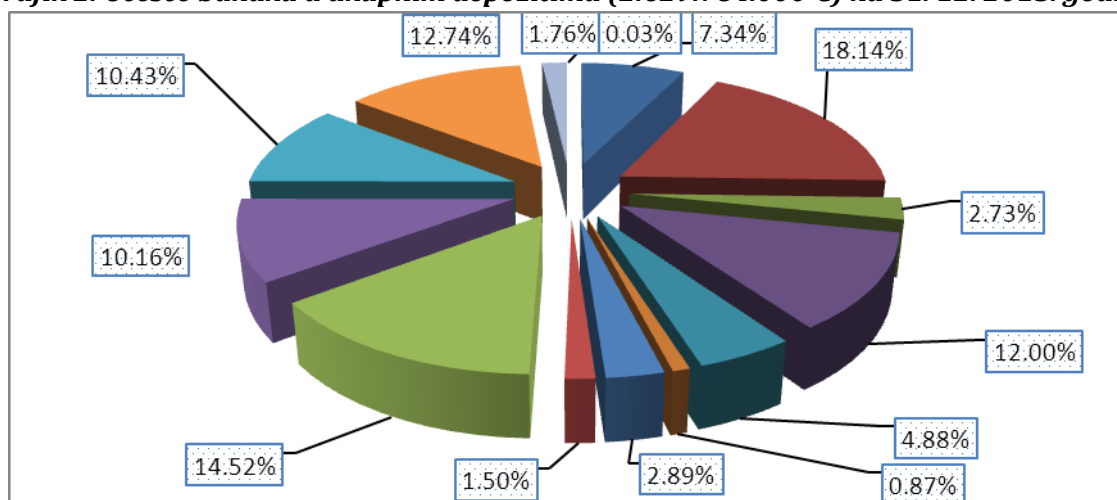
Na sektor privrede odnosi se 37,54% ukupnih depozita u bankama, odnosno 1,08 milijardi eura. Broj deponenata sektora privrede na kraju 2016. godine iznosi 67.109, odnosno 7,95% ukupnog broja deponenata.

Broj deponenata na kraju 2016. godine iznosi 843.806, odnosno za 0,95% manje u odnosu na kraj 2015. godine, kada je iznosio 851.887 (smanjenje je nastalo kao rezultat „čišćenja računa“ – brisanje neaktivnih računa sa saldom u centima).

Tendencija smanjenja koncentracije bankarskog sektora je nastavljena i tokom 2016. godine. Od nekada izuzetno koncentrisanog tržišta i dominantne uloge tri najveće banke, danas je situacija vidno promijenjena, a tržište banaka je bliže granici tzv. konkuretnog tržišta (na kraju 2008. godine dvije banke sa najvećim iznosima depozita su imale 60,33%, a na kraju 2016. godine te dvije banke imaju 29,44% depozitnog portfolija bankarskog sektora).

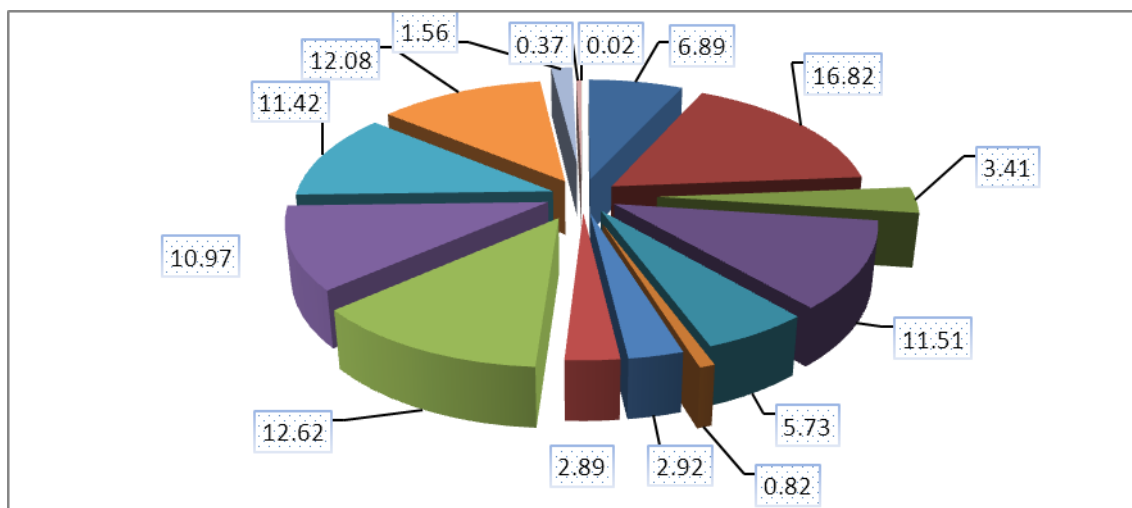
Učešće pojedinih banaka u ukupnom depozitnom portfoliju na kraju 2015. godine i na kraju 2016. godine predstavljeno je graphicima 2 i 3.

Grafik 2. Učešće banaka u ukupnim depozitima (2.629.784.000 €) na 31. 12. 2015. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafik 3. Učešće banaka u ukupnim depozitima (2.876.267.000 €) na 31. 12. 2016. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Na kraju 2015. godine najveća banka po veličini ukupnih depozita imala je 18,14% učešća u ukupnim depozitima, dok je na kraju 2016. godine njeno procentualno učešće u ukupnim depozitima smanjeno na 16,82%. Druga banka po veličini ukupnih depozita zabilježila je smanjenje procentualnog učešća sa 14,52% na 12,62%. Treća banka po veličini ukupnih depozita zabilježila je neznatno smanjenje procentualnog učešća sa 12,74% na 12,08%.

Individualno učešće banaka u ukupnim depozitima kod ostalih banaka je na približno istom nivou na kraju 2016. godine u odnosu na kraj 2015. godine.

2.2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Depoziti lica koja u skladu sa članom 6 stav 2 tačke 1-12 i stav 3 tačke 1-2 Zakona nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita predstavljeni su u tabeli 2, na kraju svakog kvartala u 2016. godini.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na dan 31. 12. 2016. godine iznose 269.410.608 eura dok su na dan 31. 12. 2015. godine iznosili 234.531.068 eura. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je viša za 14,87%.

Podaci po kvartalima za 2016. godinu ukazuju na velike oscilacije ovih depozita tokom godine, smanjenja u prvom i drugom kvartalu (-6,76% i -2,75%), a povećanja u trećem i četvrtom kvartalu (15,24% i 9,93%), usljed čega su ovi depoziti na kraju 2016. godine povećani za 14,87% u odnosu na kraj 2015. godine. Broj deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na kraju 2016. godine iznosi 2.407 odnosno za 1,47% više u odnosu na kraj 2015. godine (kada je iznosio 2.372).

Tabela 2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita po kvartalima u 2016. godini (u 000 €)

	31. 12. 2015.	31. 03. 2016.	30. 06. 2016.	30. 09. 2016.	31. 12. 2016.
Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu	234.531	218.672	212.653	245.067	269.411
UKUPNI DEPOZITI	2.629.784	2.615.454	2.631.618	2.859.063	2.876.267

% učešća u depozitima	8,92	8,36	8,08	8,57	9,37
-----------------------	------	------	------	------	------

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

Na dan 31. 12. 2016. godine ova kategorija depozita čini 9,37% ukupnih depozita. Učešće ove kategorije depozita u ukupnim depozitima je neznatno izmijenjeno u odnosu na 31. 12. 2015. godine kada je iznosilo 8,92% ukupnih depozita.

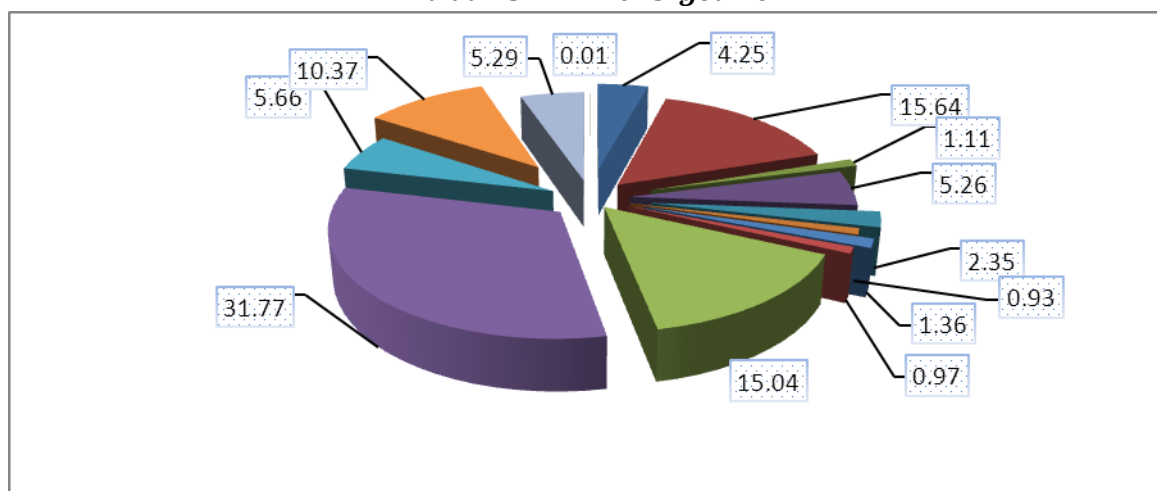
Depoziti državnih organa i organizacija imaju najveće učešće u strukturi depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita (44,66%). Učešće depozita finansijskih institucija u ovoj kategoriji depozita iznosi 4,06%, dok učešće depozita pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja iznosi 7,09%, a depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 5% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u toj banci iznosi 28,58%.

Procentualno povećanje depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita (14,87%) na kraju 2016. godine u odnosu na kraj 2015. godine je rezultat sljedećih promjena:

- depoziti lica koja su članovi organa upravljanja banke, lica odgovorna za dnevno poslovanje banke, rukovodioci organizacionih djelova u banci, pravna lica u kojima ova lica imaju direktno ili indirektno vlasništvo 5% ili više kapitala ili glasačkih prava, kao i njihovi bračni drugovi i djeca (povećanje za 18,82% odnosno 4 miliona eura);
- depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 5% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u toj banci (povećanje za 112,83% odnosno 40 miliona eura);
- depoziti fondova za obavezno zdravstveno, penziono i socijalno osiguranje (povećanje za 177,78% odnosno 3,8 miliona eura);
- depoziti pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja (smanjenje za 38,68% odnosno 12 miliona eura).

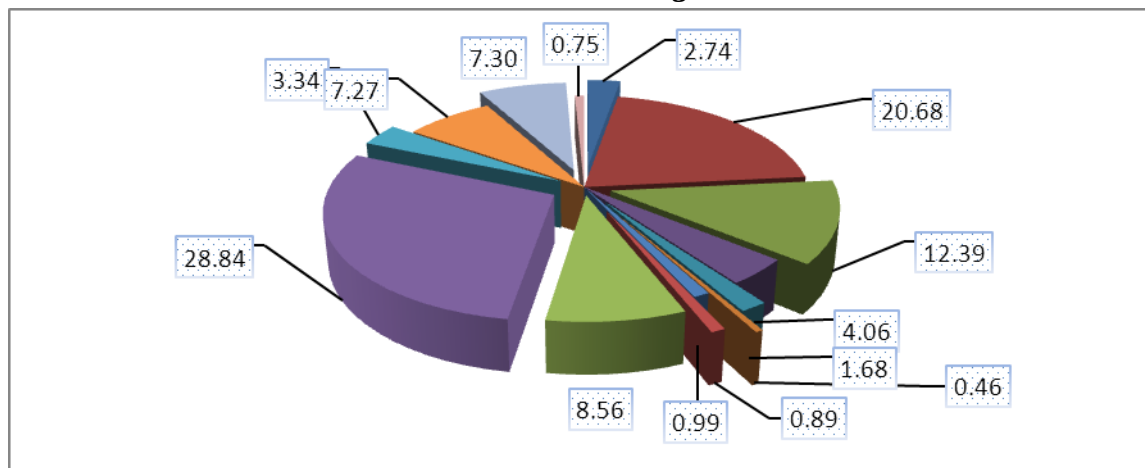
Ostale kategorije depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nijesu imale značajnije promjene na kraju ovog izvještajnog perioda u odnosu na prethodni izvještajni period.

Grafik 4. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po bankama na dan 31. 12. 2015. godine

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

Grafik 5. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po bankama na dan 31. 12. 2016. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Kretanje kategorije depozita deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nema direktnog uticaja na sistem zaštite depozita, ali neophodno je pratiti njihova kretanja sa stanovišta odnosa ukupnih i garantovanih depozita za utvrđivanje metodologije visine stope za obračun redovne premije.

2.3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Svi deponenti čiji depoziti nijesu isključeni u smislu člana 6 stav 2 tačke 1-12 i stav 3 tačke 1-2 Zakona imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (Tabela 3).

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odnosno, ukupni depoziti fizičkih i pravnih lica koja se uključuju u sistem zaštite depozita na 31. 12. 2016. godine iznose 2.606.856.741 eura, dok su na 31. 12. 2015. godine iznosili 2.395.252.540 eura. Ova kategorija depozita bilježi rast na godišnjem nivou od 8,83%.

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita su neznatno povećani u prvom kvartalu 2016. godine. U drugom kvartalu 2016. godine, u odnosu na prvi kvartal iste godine, ostvareno je takođe neznatno povećanje ovih depozita (0,93%). U trećem kvartalu 2016. godine depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita su povećani za 8,06% u odnosu na prethodni kvartal iste godine. U četvrtom kvartalu 2016. godine evidentan je neznatan porast u odnosu na treći kvartal (0,27%).

Tabela 3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (u 000 €)

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2015.	2.395.253	1.402.304	992.949	58,55	41,45
31. 03. 2016.	2.396.782	1.412.364	984.418	58,93	41,07
30. 06. 2016.	2.419.768	1.413.808	1.005.961	58,43	41,57
30. 09. 2016.	2.613.996	1.450.107	1.163.889	55,47	44,53

31. 12. 2016.	2.606.856	1.527.118	1.079.738	58,58	41,42
31. 12. 2016 / 31. 12. 2015.	8,83%	8,90%	8,74%		
31. 12. 2016 – 31. 12. 2015.	211.604	124.814	86.790		

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

U strukturi depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita dominiraju depoziti fizičkih lica. Na stanovništvo se odnosi 58,58% dok depoziti pravnih lica čine 41,42% depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

Struktura ovih depozita na kraju 2016. godine nije značajnije promijenjena u odnosu na kraj 2015. godine. Obije kategorije depozita u posmatranom izvještajnom periodu zabilježile su rast (fizička lica 8,90%, a pravna lica 8,74%), tako da rast ove kategorije depozita na ukupnom nivou iznosi 8,83%.

Tabela 3.1. Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2015.	849.515	781.718	67.797	92,02	7,98
31. 03. 2016.	841.735	773.462	68.273	91,89	8,11
30. 06. 2016.	854.908	785.301	69.607	91,86	8,14
30. 09. 2016.	821.193	751.206	69.987	91,48	8,52
31. 12. 2016.	841.393	774.284	67.109	92,02	7,98
31. 12. 2016 / 31. 12. 2015.	-0,96%	-0,95%	-1,01%		
31. 12. 2016 – 31. 12. 2015.	-8.122	-7.428	-688		

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita u 2016. godini smanjio se na 841.393 (849.515 na kraju 2015. godine), odnosno za 0,96%, pri čemu se broj deponenata fizičkih lica smanjio za 0,95% (razlog „čišćenje računa“ – brisanje neaktivnih računa sa saldom u centima,) a broj deponenata pravnih lica smanjio za 1,01%.

Ukupan broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita i istovremeno veći depozit od dospjelih obaveza (broj deponenata garantovanog depozita) na kraju 2016. godine je neznatno smanjen za 0,99% u odnosu na kraj 2015. godine („čišćenje računa“ – brisanje neaktivnih računa sa saldom u centima).

Na dan 31. 12. 2016. godine 841.393 deponenata imaju pravo na isplatu garantovanih depozita. Od ovog broja deponenata njih 61.256 imaju dospjele obaveze prema banci veće od depozita (ovim deponentima ne bi bio isplaćen garantovani depozit, već bi se njihov depozit „prebio“ – kompenzovao sa dospjelim obavezama prema banci). U tabeli 3.2. kolona 1 dat je

broj deponenata koji imaju depozit veći od dospjelih obaveza prema banci, odnosno broj deponenata kojima bi, u slučaju hipotetičkog uvođenja stečaja u svim bankama, Fond izvršio isplatu garantovanih depozita (780.137 deponenata).

Tabela 3.2. Broj deponenata koji imaju depozit¹ veći od dospjelih obaveza prema banci

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2015.	745.359	681.749	63.610	91.47	8.53
31. 03. 2016.	736.712	672.880	63.832	91.34	8.66
30. 06. 2016.	752.421	687.017	65.404	91.31	8.69
30. 09. 2016.	764.706	698.260	66.446	91.31	8.69
31. 12. 2016	780.137	716.144	63.993	91.80	8.20
31. 12. 2016 / 31. 12. 2015.	4,67%	5,05%	0,60%		
31. 12. 2016 - 31. 12. 2015.	34.778	34.395	383		

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

2.4. Garantovani depoziti

Garantovani depoziti na dan 31. 12. 2016. godine iznose 1.260.657.104 eura, dok su na dan 31. 12. 2015. godine iznosili 1.150.627.021 eura. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je povećana za 9,56%.

Usvajanjem Zakona u 2010. godini i usklađivanjem sa Direktivom 2009/14/EC, povećan je nivo zaštite sa 5.000 eura na 50.000 eura i skraćen rok isplate sa 90 dana na 20 radnih dana. Povećanje nivoa zaštite realizovano je fazno na način što je u zadnjem kvartalu 2010. godine i u cijeloj 2011. godini garantovani depozit iznosio 20.000 eura, u 2012. godini garantovani depozit iznosio 35.000 eura, a od 01. 01. 2013. godine garantovani depozit iznosi 50.000 eura.

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita iz 2015. godine, rok za isplatu garantovanih depozita je smanjen na 15 radnih dana (Direktiva 2014/49/EC propisuje da se važeći rok za isplatu od 20 radnih dana smanjuje na 15 radnih dana od početka 2019, pa na 10 radnih dana od početka 2021. i konačno, na 7 radnih dana od početka 2024. godine).

Ukupni garantovani depoziti su tokom 2016. godine imali neujednačene promjene na kvartalnom nivou. U prvom kvartalu 2016. godine neznatno su smanjeni (0,92%) u odnosu na zadnji kvartal 2015. godine. U drugom kvartalu ostvareno je povećanje ovih depozita (1,09%) u odnosu na prvi kvartal. U trećem kvartalu 2016. godine garantovani depoziti su povećani za 7,49% u odnosu na prethodni kvartal. U četvrtom kvartalu 2016. godine nastavljena je tendencija rasta garantovanih depozita, tako da su povećani za 1,77% u odnosu na treći kvartal iste godine.

¹ Garantovani depozit utvrđuje se pojedinačno za svakog deponenta, na način što se ukupna sredstva deponenta po svim njegovim depozitima na dan nastanka zaštićenog slučaja, uključujući i dospjelu kamatu, umanje za iznos dospjelih obaveza tog deponenta prema banci (proizilazi razlika u broju deponenata u Tabeli 3.2. i Tabeli 3.1., jer jedan broj deponenata ima veće dospjele obaveze od depozita).

Na dan 31. 12. 2015. godine garantovani depoziti učestvovali su 43,75% u ukupnim depozitima, a na dan 31. 12. 2016. godine čine 43,83% ukupnih depozita. Na dan 31. 12. 2015. godine garantovani depoziti učestvovali su 48,03% u zaštićenim depozitima, a na dan 31. 12. 2016. godine čine 48,35% zaštićenih depozita.

Tabela 4. Učešće garantovanih depozita u ukupnim depozitima u 2016. godini (u 000 €)

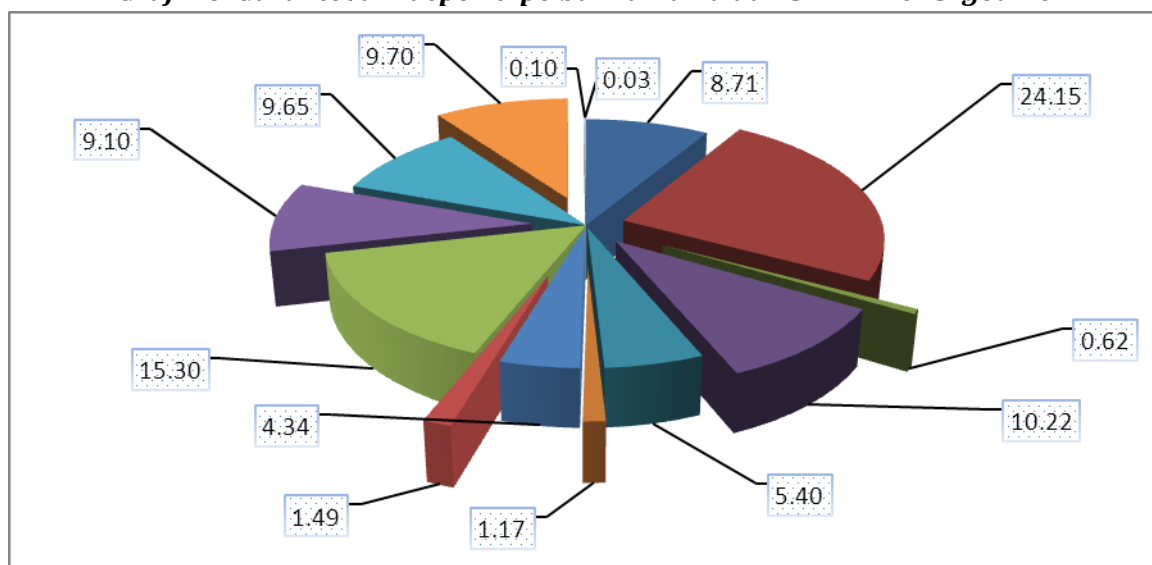
	31. 12. 2015.	31. 03. 2016.	30. 06. 2016.	30. 09. 2016.	31. 12. 2016.
GARANTOVANI DEPOZITI	1.150.627	1.140.053	1.152.501	1.238.773	1.260.657
UKUPNI DEPOZITI	2.629.784	2.615.454	2.631.618	2.859.063	2.876.267
UČEŠĆE GD* u UD**	43,75%	43,59%	43,79%	43,33%	43,83%

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka; *Garantovani depoziti = GD; **Ukupni depoziti = UD*

Na dan 31. 12. 2016. godine garantovani depoziti su za 110,5 miliona eura veći od garantovanih depozita na dan 31. 12. 2015. godine.

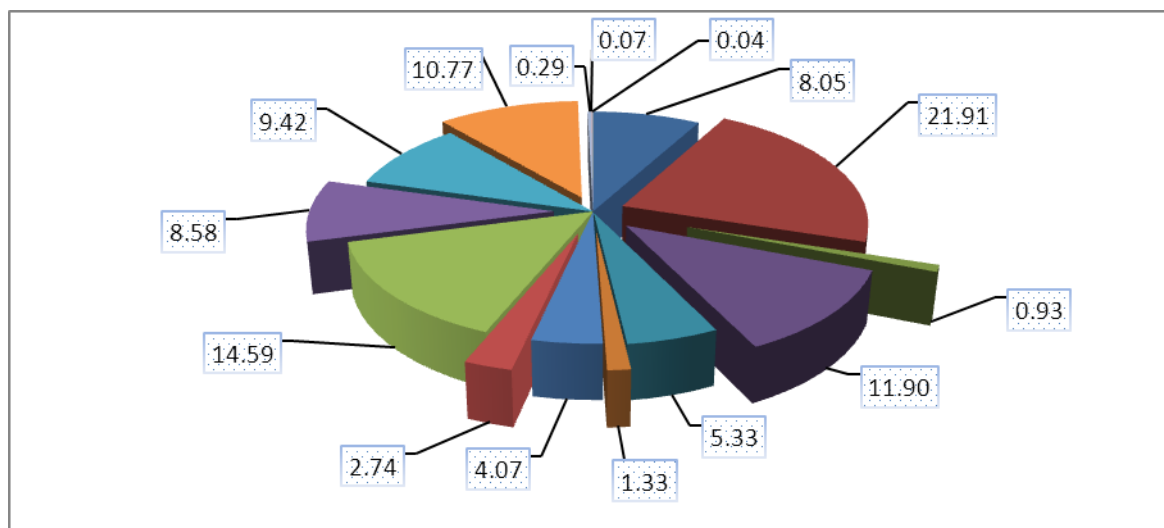
Iako su u toku izvještajnog perioda garantovani depoziti povećani, struktura garantovanih depozita po bankama na kraju 2016. godine nije se značajnije promijenila u odnosu na strukturu na kraju 2015. godine.

Grafik 6. Garantovani depoziti po bankama na dan 31. 12. 2015. godine

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

Grafik 7. Garantovani depoziti po bankama na dan 31. 12. 2016. godine

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

Kod dvije banke nalazi se 36,50% ukupnih garantovanih depozita, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2015. godine, kada se kod ove dvije banke nalazilo 39,45% ukupnih garantovanih depozita.

Kod banke sa najvećim garantovanim depozitima smanjen je procenat njenog učešća u ukupnim garantovanim depozitima sa 24,15% na 21,91%. Kod druge banke po veličini garantovanih depozita procenat učešća u ukupnim garantovanim depozitima je izmijenjen, sa 15,30% na 14,59%, dok je kod treće banke procenat učešća ostao približno isti (11,90%).

Na kraju izvještajnog perioda dvije banke, kod kojih se nalazi 29,44% ukupnih depozita, imaju 36,50% garantovanih depozita, što je manje u odnosu na kraj 2015. godine, kada su ove dvije banke imale 32,64% ukupnih depozita, a 39,45% garantovanih depozita, što pokazuje pozitivan trend diverzifikacije depozita, odnosno disperzije rizika.

Tabela 4.1. Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u 000 €.

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2015.	1.150.627	972.077	178.550	84,48	15,52
31. 03. 2016.	1.140.053	967.557	172.496	84,87	15,13
30. 06. 2016.	1.152.501	969.020	183.481	84,08	15,92
30. 09. 2016.	1.238.773	1.027.405	211.368	82,94	17,06
31. 12. 2016.	1.260.657	1.063.289	197.368	84,34	15,66
31. 12. 2016 / 31. 12. 2015.	9,56%	9,38%	10,54%		
31. 12. 2016 - 31. 12. 2015.	110.030	91.212	18.818		

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

U odnosu na 31. 12. 2015. godine garantovani depoziti na dan 31. 12. 2016. godine su veći za 9,56% (fizičkih lica 9,38%, a pravnih lica 10,54%).

Tabela 4.2. Broj deponenata koji imaju veći depozit od dospjelih obaveza prema banci, a imaju pravo na isplatu i broj deponenata koji imaju garantovani depozit manji ili jednak 50.000 €

BROJ DEPONENATA KOJI IMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANIH DEPOZITA (NAKON ODUZIMANJA DOSPJELIH OBAVEZA)				BROJ DEPONENATA ČIJI JE DEPOZIT MANJI ILI JEDNAK IZNOSU GARANTOVANOG DEPOZITA 50.000 €					
	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	Pokrivenost %	Pokrivenost %	Pokrivenost %
	1	2	3	4	5	6	7 (= 4/1)	8 (= 5/2)	9 (= 6/3)
31. 12. 15.	745.359	681.749	63.610	738.779	676.768	62.011	99,12	99,27	97,49
31. 03. 16.	736.712	672.880	63.832	730.200	667.885	62.315	99,12	99,26	97,62
30. 06. 16.	752.421	687.017	65.404	745.937	682.108	63.829	99,14	99,29	97,59
30. 09. 16.	764.706	698.260	66.446	757.763	693.207	64.556	99,09	99,28	97,16
31. 12. 16.	780.137	716.144	63.993	773.042	710.885	62.157	99,09	99,27	97,13

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit ≤ 50.000 eura na kraju 2016. godine iznosi 773.042, što čini 99,09% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita. Na njih se odnosi 71,85% ukupnih garantovanih depozita. (710.885 fizičkih lica ili 99,27% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu i 62.157 pravnih lica ili 97,13% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu), što čini 99,09% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit > 50.000 eura iznosi 7.095, od čega 5.259 fizičkih lica (ili 0,72% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu) i 1.837 pravnih lica (ili 2,85% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu), što čini 0,90% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, a istovremeno imaju depozit veći od dospjelih obaveza prema banci. Na njih se odnosi 28,15% ukupnih garantovanih depozita (Tabela 4.3.).

Tabela 4.3. Garantovani depoziti (fizička i pravna lica)

Stanje na dan: 31. 12. 2016.	Iznos	Broj deponenata	Dospjele obaveze	Saldo	Br.deponenata koji imaju GD	% Pokrića
	(u 000 €)		(u 000 €)			
Depoziti	A	B	C	D	E	
Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanih depozita	2.606.856	841.393	95.731	2.465.189	780.137	
Depoziti fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	1.519.152	774.284	32.218	1.514.308	716.144	
Depoziti fizičkih lica ≤ 50.000 €	803.646	768.947	32.009	800.339	710.885	99,27
Depoziti fizičkih lica $> 50.000 \leq 100.000$ €	231.212	3.541	247	230.839	3.495	
Depoziti fizičkih lica > 100.000 €	484.293	1.796	872	483.130	1.764	
GARANTOVANI DEPOZITI FIZIČKIH LICA				1.063.289	716.144	
Depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	1.087.704	67.109	66.513	950.881	63.993	
Depoziti pravnih lica ≤ 50.000 €	108.127	65.164	52.261	105.568	62.157	97,49

Depoziti pravnih lica >50.000 ≤100.000 €	54.309	768	1.669	53.548	747	
Depoziti pravnih lica >100.000 €	925.268	1.177	12.553	791.765	1.089	
GARANTOVANI DEPOZITI PRAVNIH LICA				197.368	63.993	
GARANTOVANI DEPOZITI				1.260.657	780.137	99.30

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka*

Ukupni depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (zaštićeni depoziti) nakon odbijanja dospjelih obaveza na dan 31. 12. 2016. godine iznose 2.465.189.172 eura, od čega se na zaštićene depozite fizičkih lica odnosi 1.514.308.062 eura ili 61,43%, dok se na zaštićene depozite pravnih lica odnosi 950.881.102 eura, ili 38,57%.

Ukupni garantovani depoziti iznose 1.260.657.103 eura, ili 51,14% ukupnih zaštićenih depozita. Na garantovane depozite deponenata koji imaju u bankama do 50.000 eura odnosi se 905.907.103 eura ili 71,86% ukupnih garantovanih depozita, a na deponente koji imaju depozit veći od 50.000 eura, odnosi se 354.750.000 eura ili 28,14% ukupnih garantovanih depozita.

Ukupni garantovani depoziti fizičkih lica iznose 1.063.288.615 eura ili 43,13% ukupno zaštićenih depozita (84,35% ukupnih garantovanih depozita).

Broj deponenata fizičkih lica koji imaju depozit ≤50.000 eura je 710.885 i njihovi depoziti iznose 800.338.615 eura, ili 75,27% ukupnih garantovanih depozita fizičkih lica (52,85% ukupnih zaštićenih depozita fizičkih lica).

Broj deponenata fizičkih lica koji imaju depozit veći od 50.000 eura, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 5.259 i njima bi u slučaju stečaja bilo isplaćeno 262.950.000 eura ili 24,73% ukupnih garantovanih depozita fizičkih lica (17,36% ukupnih zaštićenih depozita fizičkih lica).

Ukupni depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita nakon odbijanja dospjelih obaveza na dan 31. 12. 2016. godine iznose 950.881.102 eura i čine 38,57% ukupno zaštićenih depozita.

Broj deponenata pravnih lica koji imaju depozit ≤50.000 eura je 62.157 i njihovi garantovani depoziti iznose 105.568.489 eura ili 53,48% ukupnih garantovanih depozita pravnih lica (11,10% ukupnih zaštićenih depozita pravnih lica).

Broj deponenata pravnih lica koji imaju depozit veći od 50.000 eura, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 1.836 i njima bi, u slučaju stečaja bilo isplaćeno 91.800.000 eura ili 46,51% ukupnih garantovanih depozita pravnih lica (9,65% ukupnih zaštićenih depozita pravnih lica).

Ukupni garantovani depoziti pravnih lica iznose 197.368.489 eura ili 15,65% ukupnih garantovanih depozita (8,01% ukupno zaštićenih depozita).

Kako je sistem osiguranja depozita u osnovi koncipiran da zaštiti male, nesofisticirane deponente (deponenti koji nemaju ili imaju veoma skromna saznanja o upravljanju finansijskim sredstvima), to je ovako visok obuhvat broja deponenata (99,09%), kojima bi u

potpunosti bili isplaćeni depoziti, pokazatelj da je i visina garantovanog depozita od 50.000 eura dobro koncipirana i da je u skladu sa ekonomskom snagom deponenata.

U skladu sa Direktivom 2014/49/EC, obavezan nivo garantovanih depozita za zemlje članice EU je 100.000 eura. S obzirom na to da je, na osnovu navedenih podataka, procenat pokrivenosti broja deponenata u našem sistemu osiguranja depozita veoma visok, smatramo da je opravdano da se iznos garantovanog depozita zadrži na nivou od 50.000 eura sve do pristupanja Crne Gore EU.

Prosječan iznos garantovanog depozita ²			
	31.12.2015.	31.12.2016.	povećanje
Pravna lica	2.806	3.084	9,91 %
Fizička lica	1.425	1.485	4,21 %
UKUPNO	1.543	1.615	4,67 %

3. IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA

Ukupna izloženost Fonda prema bankama predstavlja se koeficijentom pokrivenosti (Coverage ratio), odnosom sredstava Fonda prema ukupnim obavezama Fonda za slučaj hipotetičkog stečaja u svim bankama (sredstva Fonda/ukupni garantovani depoziti).

Sredstva Fonda na 31. 12. 2016. godine iznose 80.947.151 eura, dok garantovani depoziti na 31. 12. 2016. godine iznose 1.260.657.103 eura.

Koeficijent pokrivenosti (Coverage ratio) je međunarodno priznat koeficijent za mjerenje i iskazivanje stepena pokrivenosti garantovanih depozita. Pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda na ukupnom nivou na 31. 12. 2016. godine iznosi 6,42% (za garantovani depozit ≤50.000 eura), dok je u prethodnoj godini pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosila 5,89%.

Izloženost Fonda prema pojedinim bankama (odnos sredstava Fonda prema garantovanim depozitima kod pojedine banke – pokrivenost garantovanih depozita po bankama) na dan 31. 12. 2016. godine dat je u Tabeli 5 i Grafiku 8.

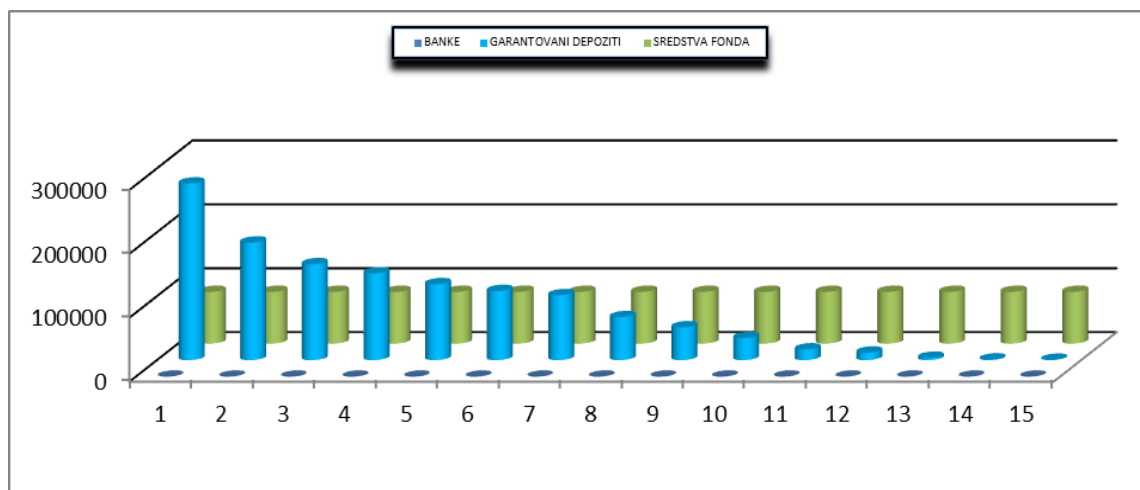
Tabela 5. Procenat pokrivenosti garantovanih depozita sredstvima Fonda (u 000 €)

² Pokazatelj prosječnog iznosa garantovanog depozita (ukupno i posebno za fizička i pravna lica) je znatno niži od stvarnog stanja, ovo iz razloga što se u bankama vode i računi sa saldom manjim od jednog eura te se i oni tretiraju kao deponenti.

BANKE	GARANTOVANI DEPOZITI	SREDSTVA FONDA	procenat pokrića (%)	Sredstva Fonda sa sredstvima EBRD	Procenat pokrića 1 (%)	Nedostajuća sredstva 1	Nedostajuća sredstva 2
1	2	3	4	5	6	7	8
1	276.218	80.947	29,31	110.947	40,17	<u>195.271</u>	<u>165.271</u>
2	183.952	80.947	44,00	110.947	60,31	<u>103.005</u>	<u>73.005</u>
3	149.983	80.947	53,97	110.947	73,97	<u>69.036</u>	<u>39.036</u>
4	135.794	80.947	59,61	110.947	81,70	<u>54.847</u>	<u>24.847</u>
5	118.700	80.947	68,19	110.947	93,47	<u>37.753</u>	<u>7.753</u>
6	108.161	80.947	74,84	110.947	102,58	<u>27.214</u>	-
7	101.488	80.947	79,76	110.947	109,32	<u>20.541</u>	-
8	67.180	80.947	120,49	110.947	165,15		
9	51.251	80.947	157,94	110.947	216,48		
10	34.533	80.947	234,40	110.947	321,28		
11	16.710	80.947	484,42	110.947	663,96		
12	11.704	80.947	691,62	110.947	947,94	-	
13	3.623	80.947	2.234,25	110.947	3.062,30		
14	891	80.947	9.084,96	110.947	12.451,96		
15	470	80.947	17.222,77	110.947	23.605,74		
UKUPNO	1.260.658	80.947	6,42	110.947	8,80		

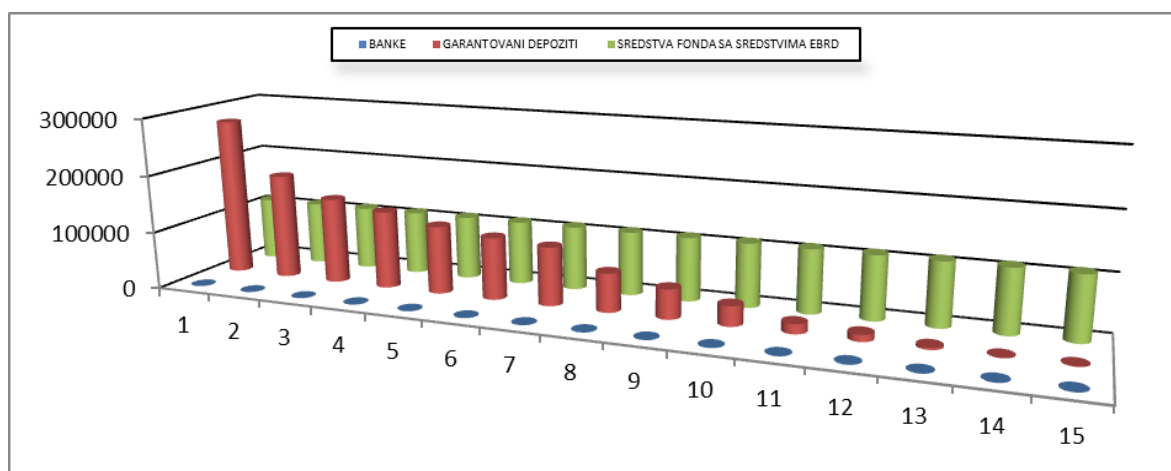
**Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda*

Grafik 8. Izloženost Fonda pojedinačno po bankama (bez sredstava EBRD)

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda*

Grafik 8.1. Izloženost Fonda pojedinačno po bankama (sa sredstvima EBRD)

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda*

U slučaju uvođenja stečajnog postupka, pojedinačno u jednoj od 10 banaka, sredstva Fonda i sredstva obezbijeđena kroz Ugovor o „Stand by“ aranžmanu sa EBRD (ovaj aranžman ističe u novembru 2017. godine) bila bi dovoljna za isplatu garantovanih depozita za sve deponente kod bilo koje od navedenih 10 banaka (predstavljeno u Tabeli 5, kolona "nedostajuća sredstva 2").

U slučaju uvođenja stečaja u jednoj od pet banaka nedostajala bi sredstva u iznosu od 165,3 miliona eura za najveću banku, 73,0 miliona eura za drugu banku, 39,5 miliona eura za treću banku, dok bi za ostale dvije banke nedostajuća sredstva iznosila 24,8 odnosno 7,7 miliona eura (Tabela 5).

Fond bi nedostajuća sredstva obezbijedio iz dodatnih izvora na jedan od načina predviđen Zakonom (naplatom vanredne premije; uzimanjem pozajmice iz budžeta Crne Gore; uzimanjem kredita od stranih banaka i finansijskih institucija i izdavanjem hartija od vrijednosti, ili kombinacijom dva ili više navedenih mogućih izvora).

U skladu sa Zakonom ciljani nivo pokrića je 10% garantovanih depozita. Kada sredstva Fonda (bez donacija) dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, UO Fonda može donijeti

odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno o privremenom obustavljanju naplate redovne premije.

Fond je 2010. godine sa EBRD zaključio Ugovor o kreditu, kojim se za potrebe isplate garantovanih depozita može koristiti 30.000.000 eura u narednih sedam godina. Sa ovim sredstvima koja, kroz Ugovor o „Stand by“ aranžmanu, EBRD stavlja na raspolaganje Fondu (samo u slučaju nastanka stečaja u nekoj od banaka), koeficijent pokriva iznosi 8,80% (Tabela 6).

Tabela 6. Koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita u sistemu

Garantovani depoziti 31. 12. 2016.	Sredstva Fonda 31. 12. 2016.	% pokrivenosti garantovanih depozita
1	2	2/1
1.260.657.103	80.947. 151 ³	6,42%
1.260.657.103	110.947. 151 ⁴	8,80%

**Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda*

4. AKTIVNOSTI FONDA U 2016. GODINI

4.1. Opšte napomene

Aktivnosti Fonda u izvještajnom periodu realizovane su u skladu sa planiranim zadacima utvrđenim Programom rada Fonda za 2016. godinu i Strateškog plana Fonda za period od 2016. godine do 2021. godine.

Strateški plan Fonda za period od 2016. do 2021. godine dao je osnovne smjernice dugoročnog razvoja, u skladu sa promjenama koje su se desile ili će se desiti u okruženju i moguće pravce djelovanja, kako bi se postavljeni ciljevi dostigli. Strateški plan istovremeno postaje operativni plan, dok strategije daju smjernice i određuju prioritete dugoročnog razvoja pojedinih djelova. Takođe, ovaj plan daje i okvirni program za donošenje budžeta Fonda u narednom periodu, uključujući i kapitalna ulaganja.

Potpisivanje Memoranduma o saradnji sa Ministarstvom finansija u postupku isplate garantovanih depozita dodatno je osnažilo mrežu finansijske stabilnosti. Ovim memorandumom definisane su zajedničke aktivnosti dviju institucija na što bržoj, efikasnijoj i nadasve transparentnijoj realizaciji isplate garantovanih depozita u slučaju stečaja neke od banaka.

Fond je sačinio i realizovao Plan integriteta koji predstavlja skup mjera pravne i faktičke prirode kojima se sprječavaju i otklanjaju mogući i stvarni rizici koji mogu uticati na

³Sredstva Fonda (od premija, donacija i prihoda od poslovanja Fonda).

⁴Sredstva Fonda uvećana za sredstva obezbijedena kroz kredit sa EBRD (30 miliona eura).

zakonito, efikasno, ekonomično, efektivno i profesionalno funkcionisanje Fonda i pogodovati nastanku i razvoju korupcije i ostalih zloupotreba.

Javnost je u skladu sa Strategijom komunikacije Fonda za period od 2016. godine do 2021. godine i u skladu sa najvišim standardima transparentnosti pravovremeno informisana o aktivnostima, ciljevima i rezultatima rada Fonda, izdavanjem saopštenja, putem web prezentacija i nastupima u medijima.

Promovisanje pozitivnih strana sistema zaštite depozita ostvareno je putem sprovođenja kampanje obavljene u periodu od 15. 12. 2014. do 15. 01. 2015. godina i od 15. 12. 2016. do 15. 01. 2017. godine. Tokom godine, kroz saopštenja za javnost, učešće u emisijama obrazovno informativnog sadržaja, predavanja povodom nedjelje štednje u srednjim školama, intervju u štampi i na radiju, Fond je na prikladan način obavještavao javnost o svojoj ulozi u očuvanju stabilnosti bankarskog i finansijskog sistema i značajno doprinio povjerenju deponenata u bankarski sistem.

Aktivnosti Fonda odnosile su se na redovno poslovanje, obaveze vezane za učešće u pregovaračkom postupku pristupanja Crne Gore EU iz kojih proizilaze izmjene zakona i regulative, kao i dostavljanje izvještaja po preporukama FSAP misije iz 2015. godine.

4.2. Investicione aktivnosti i računovodstveni poslovi u 2016. godini

U 2016. godini Fond je, u skladu sa Zakonom, Statutom i Politikom investiranja Fonda, te Ugovorom o asset menadžmentu sa CBCG (potpisan 04. 05. 2012. godine) i u skladu sa finansijskom situacijom na domaćem i na svjetskom tržištu, investirao sredstva.

Fond je, preko Asset menadžera (CBCG), a u skladu sa Politikom investiranja, investirao slobodna sredstva u oročene i prekonoćne depozite. Dio depozita (20% ukupnih sredstava) Fond je samostalno investirao u dužničke hartije od vrijednosti koje izdaje CBCG u ime MF-a Crne Gore.

Imajući u vidu ograničenja koja su data Zakonom, Statutom Fonda i Politikom investiranja sredstava, Fond može investirati sredstva u:

- 1) hartije od vrijednosti koje je izdala ili za koje garantuje Crna Gora;
- 2) hartije od vrijednosti koje je izdala strana banka, finansijska institucija i/ili država visokog kreditnog rejtinga koji je utvrđen od strane međunarodno priznate agencije;
- 3) depozite u centralnim bankama i stranim bankama sa visokim kreditnim rejtingom koji je utvrđen od strane međunarodno priznate agencije,

te je rukovodeći se principima: sigurnosti, likvidnosti i transparentnosti, ostvario sljedeće rezultate.

a) Investiranje u državne obveznice

Fond za zaštitu depozita je u skladu sa Investicionim politikom, a u okviru 20% od iznosa raspoloživog za ulaganje, u novembru 2016. godine, investirao sredstva u iznosu od 2.200.000,00 eura u dužničke dugoročne hartije od vrijednosti – **državne obveznice**, serije

GB1-2016, koje je emitovala Crna Gora, sa prinosom po fiksnoj kamatnoj stopi od 4,0%, godišnje. Isplata kamate u iznosu od 88.000,00 eura se vrši jednom godišnje, a rok dospeljeća za isplatu vrijednosti glavnice i godišnje kamate je 15. 11. 2020. godine. Obračunati prihod po ovom osnovu za 2016. godinu iznosi 11.090 eura.

b) Investiranje u državne zapise

Fond za zaštitu depozita, shodno Zakonu o zaštiti depozita i Politici investiranja Fonda, samostalno investira dio sredstava od raspoloživih 20% ukupnih sredstava u kratkoročne diskontne hartije od vrijednosti - **državne zapise** koje emituje Crna Gora, čiju prodaju u ime Ministarstva finansija obavlja CB metodom aukcije.

Ponudene i prihvaćene stope prinosa Fonda za investiranje u državne zapise u toku prvog polugodišta 2016. godine kretale su se u intervalu od 0,30% do 2,20% sa rokom dospeljeća od 182 dana, a u drugom polugodištu u intervalu od 1,80% do 2,30% što je dato u tabelarnom pregledu.

Fond za zaštitu depozita je ostvario ukupno 213.092 eura po osnovu prinosa od kamata na državne zapise, dok su troškovi naknada za učešće na aukciji iznosili 29.730 eura.

Tabela 7: Investiranje u državne zapise u 2016. godini.

Rb. aukcije	Datum	Broj dana	Prihvaćena stopa %	Iznos investiranih sredstava	Prinos	Trošak aukcije 0,1%
1	16.02.2016.	56	1,60	1.995.035	4.965	2.000
2	22.02.2016.	182	0,50	2.842.814	7.186	2.850
			0,65	3.986.899	13.101	4.000
3	01.03.2016.	182	2,00	2.069.079	20.921	2.090
			2,20	3.194.470	35.530	3.230
4	12.04.2016.	182	2,20	2.076.900	23.100	2.100
5	12.07.2016.	182	1,80	1.218.908	10.300	1.230
6	22.08.2016.	182	2,00	6.781.432	49.354	6.850
7	30.08.2016.	182	2,30	5.318.162	41.792	5.380
Prinos na investirana sredstva u 2016.					206.249	
Prinos na sredstva od kupovina iz 2015.					6.843	
UKUPAN PRINOS					213.092	29.730

**Izvor: knjigovodstvo Fonda*

c) Investiranje na inostranom tržištu

Kad su u pitanju investicije sredstava Fonda na inostranom tržištu, CBCG je, kao asset menadžer, tokom 2016. godine investirala sredstva Fonda u oročene depozite kod renomiranih komercijalnih banaka sa visokim kreditnim rejtingom i to na rok oročenja od tri do šest mjeseci. Međutim, pokazalo se da počev od 2015. godine, kao i u izvještajnoj godini, ove investicije odbacuju negativan prinos, što značajno umanjuje finansijski rezultat Fonda. Navedeno je posljedica velikih promjena na međunarodnom tržištu i pada kamatnih stopa

izazvanih padom rejtinga do tada rizično sigurnih ekonomija, i takav negativni trend se i dalje nastavlja.

U izvještajnom periodu, u prvom polugodištu, oročavanjem sredstava Fonda ostvarena je prosječna ponderisana kamatna stopa od -0,10413%, dok je u drugom polugodištu 2016. godine oročavanjem sredstava Fonda ostvarena prosječna ponderisana kamatna stopa od -0,22616%.

Izvještajni period karakteriše ostvarivanje niske kamatne stope na finansijskom tržištu, što je uslovalo da ukupni rezultati mjereni iznosom ostvarene kamate budu veoma nepovoljni (od novembra 2015. godine CB investira sredstva Fonda za zaštitu depozita po negativnoj kamatnoj stopi). Kao posljedica navedenih okolnosti ostvaren je negativan rezultat od investiranja ovih sredstava u iznosu 84.773 eura.

U skladu sa zakonom utvrđenom obavezom godišnje revizije na tenderu je izabrana revizorska kuća „BDO” d.o.o. Podgorica.

Fond samostalno obavlja finansijske i računovodstvene poslove i sačinjava finansijske izvještaje za poslovnu godinu. Na osnovu knjigovodstvenih podataka sačinjavane su informacije i pregledi u cilju praćenja realizacije Finansijskog plana Fonda, o čemu je redovno izvještavan UO Fonda.

4.3. Normativno-pravni poslovi

UO Fonda je u toku 2016. godine održao osam sjednica i usvojio sljedeća akta:

- Odluka o usvajanju Godišnjih finansijskih izvještaja Fonda za zaštitu depozita za 2015. godinu (finansijski iskazi Fonda za 2015. godinu urađeni su prema MRS);
- Odluka o usvajanju Finansijskog plana Fonda za 2017. godinu;
- Odluka o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije za 2017. godinu (UO Fonda je donio odluku da stopa za obračun redovne premije za 2017. godinu iznosi 0,50% ukupnih depozita banaka – visina stope za obračun premije za 2016. godinu je iznosila 0,50%);
- Odluka o potpisivanju Memoranduma o saradnji Ministarstva finansija Crne Gore i Fonda u postupku isplate garantovanih depozita;
- Odluka o potpisivanju Memoranduma o razumijevanju balkanskih sistema za zaštitu depozita;
- Odluka o imenovanju revizora za reviziju finansijskih iskaza Fonda za 2016. godinu;
- Pravilnik o sprovođenju postupka javne nabavke neposrednim sporazumom;
- Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta u Fondu;
- Pravilnik o koeficijentima složenosti poslova za direktora i zaposlene u Fondu;
- Strateški plan Fonda za period od 2016. godine do 2021. godine;
- Komunikaciona strategija Fonda za period od 2016. godine do 2021. godine;
- Plan Integriteta Fonda;

U toku tekuće godine UO Fonda je razmatrao i usvojio:

- Predlog Godišnjeg izvještaja o radu Fonda za 2015. godinu (dostavljen Savjetu CBCG na usvajanje);
- Izvještaj nezavisnog spoljnog revizora za 2015. godinu razmatran od strane UO Fonda. Izvještaj je uradila revizorska kuća „Deloitte” d.o.o. Podgorica. Mišljenje nezavisnog, međunarodno priznatog spoljnog revizora je da „finansijski izvještaji odražavaju realno stanje poslovanja Fonda i da su urađeni prema zakonima CG i MRS-a”);
- Finansijski plan Fonda za zaštitu depozita za 2017. godinu.

Pored navedenih izvještaja UO Fonda je razmatrao mjesečne i kvartalne izvještaje o kretanju depozita u bankarskom sistemu, stanju sredstava Fonda, ispunjavanju planiranih aktivnosti i investiranju sredstava.

4.4. Aktivnosti na testiranju isplate garantovanih depozita

Kako bi se obezbijedila realizacija preporuka FSAP misije, a sa ciljem kreiranja efikasnog i operativnog sistema isplate garantovanih depozita u praksi, Fond je u drugoj polovini 2016. godine izvršio testiranje banaka simulirajući isplatu garantovanih depozita kod nastanka tzv. "zaštićenog slučaja"- stečaja banke.

Kako bi izvršili procjenu adekvatnosti postojeće regulative za isplatu garantovanih depozita i procjenu osposobljenosti Fonda za obavljanje svoje osnovne funkcije, a to je brza i efikasna isplata garantovanih depozita, Fond je, u saradnji sa Udruženjem banaka Crne Gore, pripremio testiranje isplate garantovanih depozita. Prvi takav test sproveden je 2015. godine, a nakon nadogradnje softverskog rješenja za isplatu garantovanih depozita, testiranje kod dvije banke obavljeno je krajem novembra 2016. godine.

Zakonski osnov za testiranje banaka ne postoji, ali je uz angažovanje Udruženja banaka Crne Gore postignut dogovor da se na pojedinačnim relacijama Fond – banka, dogovori testiranje. Na zahtjev Fonda pet banaka je prihvatilo dobrovoljno testiranje. Ove banke su dostavile realne podatke iz baze deponenata, depozita i obaveza (prethodno su svi podaci bili šifrovani, kako bi se zaštitio integritet deponenata), tako da je tokom novembra i decembra u potpunosti završeno testiranje kod dvije banke, a kod ostalih banaka su preuzeti neophodni podaci, da bi se kompletna procedura završila krajem drugog kvartala 2017. godine.

Navedeno testiranje je omogućilo je da se provjeri funkcionisanje nadograđenog softvera, provjeri kompatibilnost podataka koje banke dostavljaju Fondu, (koji su neophodni za sprovođenje testa), kao i da se upotpune procedure obračuna i isplate garantovanog depozita.

Bankama je ovo bila prilika da svoju evidenciju usklade sa posebnim zahtjevima Fonda, kao i da obuče svoje osoblje za korišćenje „Aplikacije za isplatu garantovanog depozita“ (dio softvera za isplatu garantovanog depozita). Testirane banke bi, u pretpostavljenoj situaciji, imale ulogu agenta za isplatu garantovanih depozita – banka isplatilac.

4.5. Ljudski resursi i edukacija zaposlenih

Tokom 2016. godine u Fondu je permanentno vršena obuka zaposlenih, kako u dijelu opštih, tako i u specijalističkim znanjima. Učešće na seminarima i u radnim grupama, koje organizuju međunarodne asocijacije, omogućuje zaposlenima da budu uvijek pravovremeno informisani o promjenama u sistemu zaštite depozita i da koriste najbolju praksu zemalja EU.

Predstavnici Fonda su prisustvovali sastanku, održanom u februaru u Bazelu, i bili dio radne grupe za izradu izmjena Statuta EFDI-ja. Sastanku su pored Borda direktora EFDI-ja i predsjednika radne grupe za izradu izmjena Statuta, prisustvovali predstavnici zemalja koje nijesu članice EU (Švajcarska, Turska, Albanija, Srbija, Bosna i Hercegovina, Makedonija) sa ciljem definisanja statusa ovih zemalja u okviru radnih tijela EFDI-ja.

Na bazi preporuka FSAP misije i angažovanja SB predstavnici Fonda su učestvovali na radnim seminarima u decembru u Beču, na temu sanacije banaka, uloge sistema osiguranja depozita kao risk-minimizirer i novina u finansiranju sistema osiguranja depozita kroz procjenu rizika banaka.

Na ovim seminarima prezentovani su dokumenti i uputstva o tome kako sprovesti sanaciju banaka, sa i bez intervencije iz državnog budžetog. Osim toga, detaljno su obrazloženi načini državne intervencije, što je za Fond bilo veoma dragocjeno, s obzirom na to da se u određenim slučajevima i sredstva Fonda mogu koristiti za sanaciju banaka. Sa predstavnicima SB dogovorena je tehnička pomoć u izradi metodologije za utvrđivanje premije za zaštitu depozita na bazi rizika pojedinih banaka.

S obzirom na to da su kamatne stope na investirana sredstva Fonda od kraja 2015. godine negativne, tražio se način da se, plasirajući sredstva, a vodeći računa o principima sigurnosti i likvidnosti, umanje ovi negativni efekti. U tom smislu je i organizovan sastanak sa rukovodstvom Agencije za osiguranje depozita iz Bosne i Hercegovine, koja u dužem vremenskom periodu ima pozitivna iskustva sa plasmanom sredstava preko investicionog menadžera Deutsche banke. Sastanku su prisustvovali predstavnici CBCG iz sektora investicija. Na ovom sastanku je prezentovan način investiranja sredstava od strane investicionog menadžera Deutsche banke iz Frankfurta. Tom prilikom upućen nam je poziv da prisustvujemo seminaru o investiranju sredstava, koji Deutsche banka organizuje svake godine za svoje klijente u Frankfurtu, a istovremeno su date određene smjernice za izmjenu Politike investiranja sredstava Fonda.

Navedeni seminar je pružio očekivanu edukaciju u pogledu investiranja, a takođe dao smjernice za izmjenu Politike investiranja sredstava. Nacrt izmjena Politike investiranja, koji je pripremio Fond dostavljen je CBCG (koja je Asset menadžer za upravljanje sredstvima Fonda), radi davanja primjedbi i sugestija, kako bi u narednom periodu imali više mogućnosti da plasiranjem sredstava ostvarimo pozitivan prinos.

Pored učešća na internacionalnim seminarima, koji se održavaju u organizaciji međunarodnih institucija (IBRD, EFDI, WB i dr.), Fond je u internim radionicama, koje su imale za temu obračun i isplatu garantovanih depozita, usavršavao procedure i prenosio znanja za korišćenje softvera za isplatu garantovanih depozita zaposlenima u bankama, koje

su dobrovoljno prihvatile testiranje. Na ovaj način se podigao nivo obučenosti zaposlenih u Fondu i bankama i poboljšala ukupna spremnost Fonda za nastanak tzv. „zaštićenog slučaja“.

Na dan 31. 12. 2016. godine Fond ima sedam zaposlenih.

4.6. Međunarodna saradnja

Kao punopravni član Evropske asocijacije institucija za osiguranje depozita (European Forum of Deposit Insurers - EFDI), koja predstavlja udruženje evropskih fondova na dobrovoljnoj osnovi, a omogućava razmjenu ideja i iskustava o osiguranju depozita u Evropi, Fond je učestvovao na godišnjoj skupštini održanoj u septembru u Vilnusu - Litvanija. Na skupštini su izabrani predsjednik i članovi borda ove asocijacije. Takođe, održani su sastanci svih radnih grupa kojima su prisustvovali predstavnici Fonda (ERC, PR i radna grupa za izmjene Statuta). U nastavku je organizovan seminar o zaštiti investitora i prezentovana internacionalna praksa vezana za odnos EU legislative i nacionalne legislative, kao i budućnost EU sistema za zaštitu depozita.

Predstavnici Fonda prisustvo konferencijama koristili su za uspostavljanje kontakata i razmjenu iskustava koja su korišćena u pripremi podzakonskih akata i njihovom usklađivanju sa direktivom 2014/49 EC.

Istovremeno, predstavnici Fonda su aktivno učestvovali u anketama koje se koriste kao glavne smjernice za harmonizaciju sistema osiguranja depozita u svim zemljama članicama EFDI-a. Ciljevi EFDI-a se ostvaruju razmjenom podataka o stanju finansijskog i bankarskog sektora, učešćem u istraživačkim projektima, unapređenjem regulatornog okvira i prakse, obrazovanjem ekspertske tijela, razmjenom i edukacijom zaposlenih i slično.

Fond je kao punopravni član Međunarodne asocijacije institucija za osiguranje depozita (International Association of Deposit Insurers - IADI) učestvovao na međunarodnoj konferenciji Evropskog regionalnog komiteta - ERC, održanoj u februaru 2016. godine u Torinu - Italija. U okviru konferencije IADI je organizovao radionicu-seminar, obuhvatajući najznačajnije aspekte Osnovnih principa IADI-ja, koje je i publikovala ova organizacija, a koje u praksi koriste MMF i SB, sa ciljem provjere usaglašenosti lokalnog zakonodavstva sa Osnovnim principima. Predstavnici Fonda prezentovali su usklađenost crnogorskog modela osiguranja depozita sa Osnovnim principima IADI-ja i Direktivom 2014/49/EC.

Na IADI konferenciji u Bazelu, pored prezentacija koje objašnjavaju pravovremenu detekciju problema u banci i ranu intervenciju, prezentovana su rješenja o načinu uvođenja premije na bazi rizika, te načini sanacije, likvidacije i P&A transakcije za rješavanje problematičnih banaka.

Poseban interes zemalja, koje nijesu članice EU, iskazuje se kroz rad Balkanskog EFDI foruma. Regionalni sastanci u toku 2016. godine održani su u Srbiji i Makedoniji, na kojima su učestvovali predstavnici iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Hrvatske i Srbije, sa ciljem kreiranja platforme radi zastupanja zajedničkih interesa u međunarodnim

organizacijama, za unapređenje međusobne informisanosti i stručnih znanja, kao i da se bližom saradnjom doprinese jačanju finansijske stabilnosti u regionu.

Na ovim sastancima prezentovana su pojedinačna dostignuća Fondova u daljem usaglašavanju sa Osnovnim principima, takođe su prezentovani i praktični primjeri rješavanja „propalih banaka“. Fond je, na navedenom forumu, prezentovao svoju analizu uvođenja premije na bazi rizika.

5. CILJEVI I ZADACI FONDA U 2017. GODINI

Osnovni ciljevi Fonda definisani su Strateškim planom. Uvođenje premije na bazi rizika i unapređenje sistema efikasne zaštite i isplate garantovanih depozita su dva najvažnija zadatka Fonda u 2017. godini. Prvi zadatak će se ostvariti uz pomoć konsultanata WB u rokovima kako je predviđeno planom rada RG-9, a drugi cilj će se postići nastavkom testiranja isplate garantovanih depozita i edukovanjem zaposlenih u Fondu i bankama.

Izmjenu Zakona i uvođenje premije na bazi rizika, u skladu sa Komunikacionom strategijom Fonda, mora pratiti široka javna rasprava u koju će se pored stručne javnosti uključiti i ukupna javnost – deponenti.

6. FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA U 2016. GODINI

6.1. ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (Bilans uspjeha)⁵

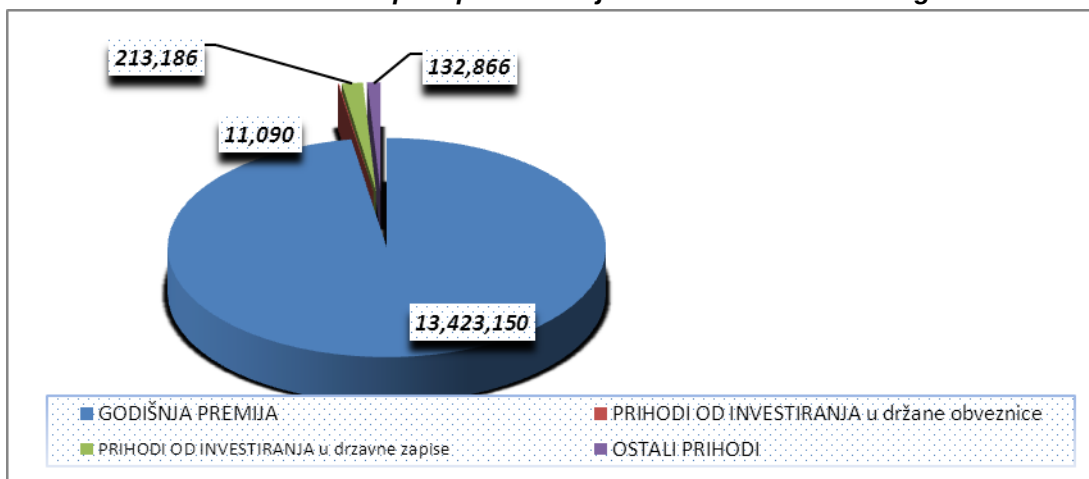
6.1.1. Prihodi Fonda

Ukupno ostvareni prihodi Fonda za 2016. godinu iznose 13.780.292 eura i veći su od planiranih za 1,68%, dok su za 13,36% veći od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini kada su iznosili 12.156.755 eura i njih čine:

- poslovni prihodi;
- finansijski prihodi i
- ostali prihodi.

- 6.1.1.1. Poslovni prihodi za 2016. godinu iznose 13.423.150 eura i veći su od planiranih za 0,17%, dok su za 11,26% veći od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini kada su iznosili 12.065.035 eura.

Grafik 9. Struktura ukupnih prihoda za januar – decembar 2016. godine

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

- 6.1.1.2. Najznačajniju stavku poslovnih prihoda čine prihodi od premija i oni iznose 97,41% ukupnih prihoda. Planom prihoda predviđena je godišnja premija u iznosu od 13.350.000 eura i 50.000 eura na ime početne premije, a fakturirana i naplaćena premija za 2016. godinu iznosila je 13.423.150 eura ili za 0,17% više od planirane, odnosno 10,85% više u odnosu na prethodnu godinu (12.063.647 eura).

Rast ovih prihoda proizašao je iz povećanja osnovice za obračun premije, odnosno ukupnih depozita. Premija za 2016. godinu planirana je na bazi ukupnih depozita od 2,3 milijarde eura iz 2015. godine. Ova kategorija je, zbog rasta depozita u trećem i četvrtom kvartalu i uključivanje u bankarski sistem jedne nove banke u 2016. godini, iznosila 2,6 milijardi eura.

⁵ Analitički pregled ostvarenih prihoda i rashoda za 2015. i 2016. godinu i plan prihoda i rashoda za 2016. i 2017. godinu dat je u ANEXU ovog izvještaja.

6.1.1.3. Finansijski prihodi iznose 279.217 eura i veći su za 204,59% u odnosu na finansijske prihode ostvarene u prethodnoj godini, odnosno veći su za 86,14% od planom predviđenih.

- Prihodi od investiranja sredstava Fonda ostvareni su u iznosu od 224.276 eura ili za 49,52% više od planiranih, odnosno 305,22% više u odnosu na prethodnu godinu i čine 1,62% ukupno ostvarenih prihoda.

Strukturu ovih prihoda čine:

- Prihodi od investiranja u državne zapise Crne Gore ostvareni su u iznosu od 213.186 eura i veći su za 350,37% u odnosu na prethodnu godinu, odnosno, za 42,12% više od planiranih i rezultat su povećane kamatne stope na državne zapise od sredine tekuće godine.
- Prihodi od kamata na državne obveznice ostvareni su u iznosu od 11.090 eura. Fond je učestvovao u kupovini državnih obveznica u novembru 2016. godine u iznosu od 2.200.000 eura po fiksnoj kamatnoj stopi od 4% na godišnjem nivou, sa rokom dospeljeća na dan 15. 11. 2020. godine. Isplata prvog kupona je 16. 11. 2017. godine u iznosu od 88.000 eura.

6.1.1.4. Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od 132.866 eura, a odnose se na prihode po osnovu mjera, koje je CBCG izrekla u postupku kontrole 54.941 eura, i ostale finansijske prihode u iznosu 77.925 eura i učestvuju sa 0,56% u ukupnim prihodima i odnose na refundacije za bolovanje zaposlenih i prihode od doniranih osnovnih sredstava i dr.

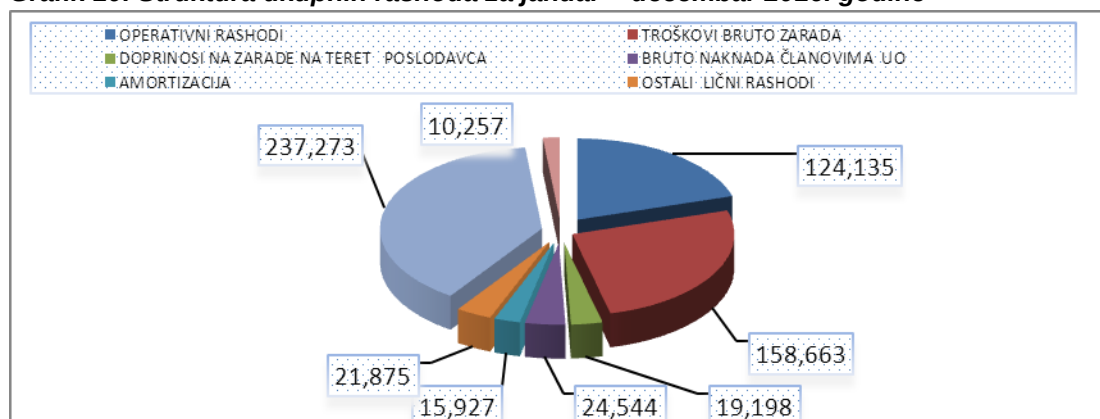
6.1.2. Rashodi Fonda

Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 611.872 eura ili za 5,5% manje od planiranih, odnosno za 23,18% više od ostvarenih rashoda u prethodnoj godini.

Ukupni rashodi Fonda kategorisani su u dvije osnovne grupe:

- finansijski rashodi i
- troškovi poslovanja.

Grafik 10. Struktura ukupnih rashoda za januar – decembar 2016. godine

* Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

- 6.1.2.1. Finansijski rashodi su iznosili 237.273 eura i odnose se na kamatu po osnovu kredita EBRD (152.500 eura) i kamate po osnovu oročenih depozita (84.773 eura) i čine 38,78% ukupnih troškova.
- 6.1.2.2. Troškovi poslovanja iznose 374.599 eura ili 9,55% više od ostvarenih troškova u prethodnoj godini, odnosno 18,57% manje u odnosu na plan:
- Troškovi materijala i energije iznose 10.257 eura (troškovi po osnovu zakupa i održavanja poslovnog prostora, troškove kancelarijskog materijala, troškove goriva) i manji su od ostvarenih u prethodnoj godini za 10,72%, odnosno manji od planiranih za 26,74%.
 - Troškovi zarada, naknade zarada, naknade članovima UO, ugovori o djelu, troškovi službenih putovanja i ostala lična primanja ostvareni su u iznosu 224.280 eura i za 3,51% više od istih rashoda u prethodnoj godini, odnosno za 10,82% manje od planiranih za tekuću godinu.
- 6.1.2.3. Amortizacija je obračunata u iznosu od 15.927 eura i za 0,66% više u odnosu na prethodnu godinu. Ovi rashodi učestvuju u ukupnim rashodima sa 2,61%.
- 6.1.2.4. Ostali poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od 124.135 eura, odnosno manji za 30,46% od planiranih, a u odnosu na prethodnu godinu su veći za 26,72%.
- Za troškove reklame i propagande planirano je 60.000 eura, a utrošeno je 44.791 eura ili 74,65% planiranih. Ovi troškovi su veći od ostvarenih u prethodnoj godini za 140,45%.
 - Troškovi stručnih usluga obuhvataju reviziju finansijskih izvještaja, i obrazovanje i usavršavanje i iznose 14.370 eura i manji su za 7,62% od ostvarenih u prethodnoj godini, dok su u odnosu na plan manji za 0,9%.
 - Troškovi reprezentacije ostvareni su u iznosu od 3.610 eura i manji su za 12,59% u odnosu na ostvarene u prethodnoj godini, a manji za 39,83% od planiranih.
 - Troškovi članarine u međunarodnim asocijacijama su u iznosu od 17.213 eura i veći su od ostvarenih u 2015. godini za 44,30%, a veći od planiranih za 32,41%. Do povećanja ovih troškova došlo je zbog povećanja članarine IADI, koja se nije mogla predvidjeti planom.
 - Troškovi koji uključuju PTT usluge, usluge platnog prometa, i ostale rashode poslovanja ostvareni su u iznosu od 20.898 eura i manji su za 11,40% u odnosu na 2015. godinu, i manji od planom predviđenih.
 - Troškovi naknada za kupovinu državnih zapisa u iznosu od 29.730 eura (uvedeni odlukom MF krajem 2014. godine) i veći su za 23,27% u odnosu na prethodnu godinu, a manji za 15,06% od planom predviđenih.

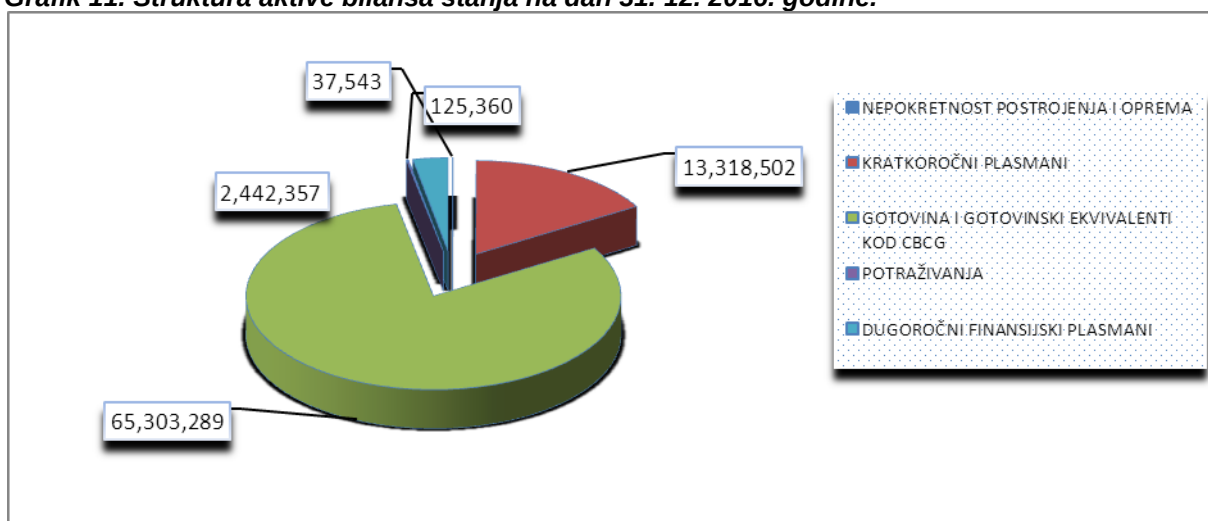
Ostvareni poslovni rezultat za 2016. godinu iznosi 13.126.442 eura, dok je ostvareni finansijski rezultat – 41.944 eura. Ukupan neto rezultat iznosi 13.168.420 eura ili za 2,04% više od planiranog, odnosno za 12,94% više od ostvarenog u prethodnoj godini.

6.1.3. Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)

Ukupna aktiva, odnosno pasiva Fonda na dan 31. 12. 2016. godine iznosi 81.227.051 eura.

Uvećanje aktive i pasive u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu iznosi 13.177.580 eura ili 13,03%, a najvećim dijelom je proizašlo po osnovu neraspoređene dobiti (višak prihoda nad rashodima) za 2016. godinu.

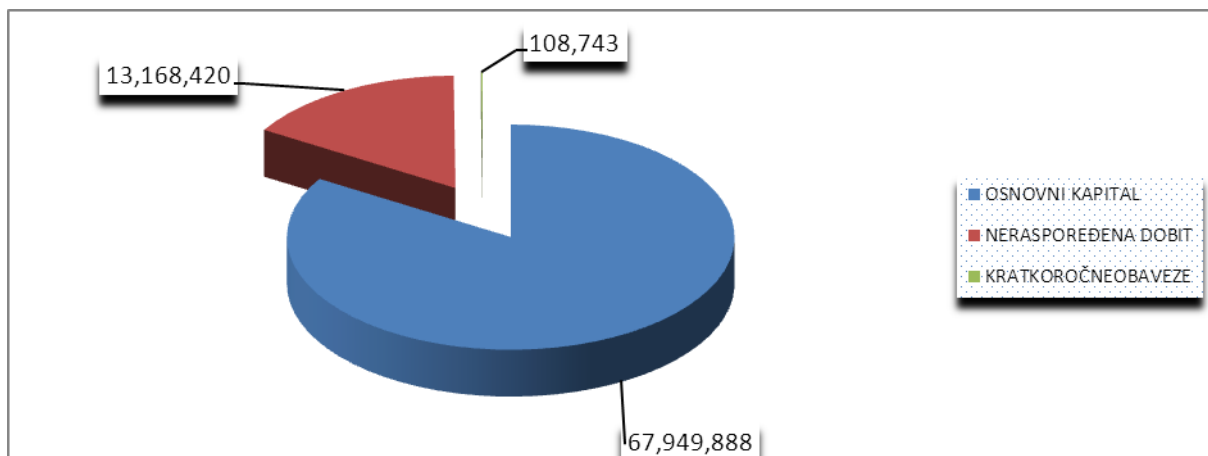
Grafik 11. Struktura aktive bilansa stanja na dan 31. 12. 2016. godine.

* Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne aktive na opremu se odnosi 37.543 eura (0,05%), na potraživanja 125.360 eura (0,15%), na sredstva investirana u državne zapise 13.318.502 eura (16,40%), na dugoročne finansijske plasmane 2.442.357 eura (3,01 %), a 50.318.125 eura ili 61,95% aktive odnose se na investirana sredstva kod CBCG, dok se 14.985.165 eura ili 18,45% sredstava nalaze na žiro-računu i blagajni Fonda.

Grafik 12. Struktura pasive bilansa stanja na dan 31. 12. 2016. godine

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne pasive osnovni kapital iznosi 83,65%, neraspoređena dobit 16,22%, dok kratkoročne obaveze⁶ iznose 0,13%.

6.1.4. Iskaz o promjenama na kapitalu

Stanje kapitala na dan 31. 12. 2016. godine iznosi 81.118.308 eura, što je za 19,38% više u odnosu na prethodnu godinu.

Na dan 31. 12. 2016. godine u državne zapise plasirano je 13.318.502 eura (2015. godine 12.965.857 eura) sa rokovima dospjeća:

- 13. 01. 2017. godine što sa kamatnom stopom od 1,80% iznosi 1.230.000 eura;
- 21. 02. 2017. godine što sa kamatnom stopom od 2,00% iznosi 6.850.000 eura;
- 01. 03. 2017. godine što sa kamatnom stopom od 2,30% iznosi 5.380.000 eura.

⁶ Ovaj iznos predstavlja obaveze prema dobavljačima, obaveze za kamate prema EBRD i obaveze za kamate na oročene depozite.

ANEX

Prihodi i rashodi za 2015. i 2016. godinu i plan prihoda i rashoda za 2016. i 2017. godinu

	NAZIV	izvršeno u 2015.	plan za 2016.	izvršeno u 2016.	5/3 (u %)	5/4 (u%)	plan 2017.
1	2	3	4	5	6	7	8
A.	UKUPNI PRIHODI	12.156.755	13.553.000	13.780.292	113,36	101,68	14.300.000
A.1.	POSLOVNI PRIHODI	12.063.647	13.400.000	13.423.150	111,27	100,17	14.000.000
A.1.1.	REDOVNA PREMIJA	12.063.647	13.350.000	13.373.150	110,85	100,17	14.000.000
A.1.2.	POČETNA PREMIJA	0	50.000	50.000	0,00	100,00	0
A.2.	FINANSIJSKI PRIHODI	91.671	150.000	279.217	304,59	186,14	280.000
A.2.1.	Kamata na oročena sredstva	8.013	0	94	1,17		0
A.2.2.	Kamata na državne zapise i obveznice	47.334	150.000	224.182	473,62	149,45	280.000
A.2.3.	Kazne i penali	36.324	0	54.941	151,25		0
A.3.	Ostalo	1.437	3.000	77.925	5,422,76	2.597,50	20.000
B.	UKUPNI RASHODI	496.745	647.500	611.872	123,18	94,50	707.000
B.1.	POSLOVNI RASHODI	341.945	460.000	374.599	109,55	81,43	469.500
B.1.1.	tr. MATERIJALA I ENERGIJE	11.488	14.000	10.257	89,28	73,26	16.500
B.1.1.1.	tr. Kancelarijskog materijala	1.159	1.500	692	59,71	46,13	1.500
B.1.1.2.	tr. Zakupa, goriva, vode, energije, održavanja	10.329	12.500	9.565	92,60	76,52	15.000
B.1.2.	ZARADE, NAKNADE I OSTALI LIČNI RASHODI	216.673	251.500	224.280	103,51	89,18	263.000
B.1.2.1.	Bruto zarada	157.204	169.426	158.663	100,93	93,65	169.500
B.1.2.1.1.	Neto zarada	101.273	109.146	104.165	102,86	95,44	111.300
B.1.2.1.2.	Porez	18.082	19.488	16.299	90,14	83,64	17.500
B.1.2.1.3.	Doprinosi	37.849	40.792	38.199	100,92	93,64	40.700
B.1.2.2.	DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA	19.169	20.574	19.198	100,15	93,31	20.500
B.1.2.3.	NAKNADA ČLANOVIMA UO	15.329	34.500	24.544	160,11	71,14	45.000
B.1.2.3.1.	Neto naknada članovima UO	11.452	25.774	18.820	164,34	73,02	33.618
B.1.2.3.2.	Porez	1.380	3.106	2.394	173,48	77,08	4.051
B.1.2.3.3.	Doprinosi	2.497	5.620	3.330	133,36	59,25	7.331
B.1.2.4.	OSTALI LIČNI RASHODI	24.971	27.000	21.875	87,60	81,02	28.000
B.1.2.4.1.	Pomoć zaposlenim	1.550	0	0	0,00		0
B.1.2.4.2.	Ugovor o djelu	3.693	5.000	4.373	118,41	87,46	3.000
B.1.2.4.3.	Dnevnice	3.976	5.000	4.189	105,36	83,78	7.000
B.1.2.4.4.	Prevoz na službenom putu	6.928	7.000	7.566	109,21	108,09	8.000
B.1.2.4.5.	Smještaj na službenom putu	8.824	10.000	5.747	65,13	57,47	10.000
B.2.	AMORTIZACIJA	15.822	16.000	15.927	100,66	99,54	16.000
B.3.	OSTALI POSLOVNI RASHODI	97.962	178.500	124.135	126,72	69,54	174.000
B.3.1.	tr. Reklame i propagande	18.628	60.000	44.791	240,45	74,65	60.000
B.3.2.	tr. Stručnih usluga	15.555	14.500	14.370	92,38	99,10	19.000
B.3.2.1.	Revizija	5.831	6.000	5.831	100,00	97,18	6.000
B.3.2.2.	Obrazovanje i usavršavanje	2.016	6.000	6.039	299,55	100,65	10.000
A.3.2.3.	Sprovođenje ankete	5.236	0	0	0,00		0

B.3.2.4.	Troškovi licenci i autorskih prava	2.472	2.500	2.500	101,13	100,00	3.000
B.3.3.	Članarine međunarodnim asocijacijama	11.929	13.000	17.213	144,30	132,41	18.000
B.3.4.	tr. PTT usluga	4.545	6.000	5.085	111,88	84,75	6.000
B.3.5.	tr. Reprezentacije	4.130	6.000	3.610	87,41	60,17	6.000
B.3.6.	tr. Platnog prometa	4.373	5.000	4.829	110,43	96,58	5.000
B.3.7.	Troškovi naknada za aukcije državnih zapisa	24.118	35.000	29.730	123,27	84,94	35.000
B.3.7.	Ostali rashodi	14.684	39.000	4.507	30,69	11,56	25.000
B.3.7.1.	Organizacija reg. EFDI konf.		15.000	0		0,00	15.000
B.3.7.2.	Radne grupe za izradu zakona	8.570	14.000	0	0,00	0,00	0
B.3.7.3.	Ostali troškovi	6.114	10.000	4.507	73,72	45,07	10.000
C.	FINANSIJSKI RASHODI	154.800	187.500	237.273	153,28	126,55	237.500
C.1.	Kamata po ugovoru EBRD	152.083	152.500	152.500	100,27	100,00	152.500
C2	obaveze za kamate na oročena sredstva	2.717	35.000	84.773	3.120,10	242,21	85.000
	UKUPAN REZULTAT	11.660.010	12.905.500	13.168.420	112,94	102,04	13.593.000

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

Finansijski iskazi
za 2016. godinu u skladu sa
računovodstvenim propisima
Crne Gore

1
Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-2
FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	3
Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske iskaze	7 - 21

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza „Fonda za zaštitu depozita“, Podgorica (u daljem tekstu „Fond“), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2016. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo Fonda je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“, br. 52/2016), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim iskazima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim iskazima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih iskaza radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primjenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica (Nastavak)

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Fonda na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i računovodstvenim politikama objelodanjenim u Napomeni 3. uz finansijske iskaze.

Ostala pitanja

Finansijski iskazi za 2015. godinu su bili predmet revizije drugog revizora koji je u svom izvještaju od 25. aprila 2016. godine izdao mišljenje bez rezerve.

Podgorica, 20. mart 2017. godine

Milovan Popović
Ovlašćeni revizor

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine
 U EUR

	Napomena	2016.	2015.
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od prodaje	4	13,423,150	12,063,647
Ostali poslovni prihodi	5	77,891	1,388
		<u>13,501,041</u>	<u>12,065,035</u>
POSLOVNI RASHODI			
Troškovi materijala	6	(6,729)	(7,414)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	7	(224,280)	(225,944)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	8	(15,927)	(15,822)
Ostali poslovni rashodi	9	(127,663)	(92,765)
		<u>(374,599)</u>	<u>(341,945)</u>
POSLOVNI REZULTAT		<u>13,126,442</u>	<u>11,723,090</u>
Finansijski prihodi	10	279,217	91,671
Finansijski rashodi	11	(237,273)	(154,800)
FINANSIJSKI REZULTAT		<u>41,944</u>	<u>(63,129)</u>
Ostali prihodi		34	49
Ostali rashodi		-	-
REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI		<u>34</u>	<u>49</u>
DOBIT/(GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA		<u>13,168,420</u>	<u>11,660,010</u>
Poreski rashod perioda		-	-
Odloženi poreski rashodi		-	-
NETO DOBIT/(GUBITAK)		<u>13,168,420</u>	<u>11,660,010</u>

Napomene na stranama od 7 do 21
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje na dan 14. februara 2017. godine i potpisani su u ime rukovodstva Fonda od strane:

 Slavica Žarić
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih iskaza

 Predrag Marković
 Direktor

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)

Na dan 31. decembra 2016. godine

U EUR

	Napomena	31.12.2016.	31.12.2015.
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	12	11,376	16,980
Nekretnine, postojenja i oprema	13	26,167	36,490
Ostali dugoročni finansijski plasmani	14	2,442,357	255,181
		<u>2,479,900</u>	<u>308,651</u>
 Obrtna imovina			
Potraživanja	15	125,360	28,600
Kratkoročni finansijski plasmani	16	13,318,502	12,965,857
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	17	65,303,289	54,746,363
		<u>78,747,151</u>	<u>67,740,820</u>
 UKUPNA AKTIVA		<u>81,227,051</u>	<u>68,049,471</u>
 PASIVA			
Kapital	18		
Osnovni kapital		67,949,888	56,289,878
Neraspoređena dobit		13,168,420	11,660,010
		<u>81,118,308</u>	<u>67,949,888</u>
 Kratkoročne obaveze			
Obaveze iz poslovanja		1,234	4,462
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	19	107,509	95,121
		<u>108,743</u>	<u>99,583</u>
 UKUPNA PASIVA		<u>81,227,051</u>	<u>68,049,471</u>

Napomene na stranama od 7 do 21
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

U EUR

	Osnovni kapital	Neraspoređena dobit	Ukupno kapital
Stanje na dan			
1. januara 2015. godine	45,681,847	10,608,031	56,289,878
Prijenos	10,608,031	(10,608,031)	-
Neto promjene u 2015. godini	-	11,660,010	11,660,010
Stanje na dan			
31. decembar 2015. godine	56,289,878	11,660,010	67,949,888
Prijenos	11,660,010	(11,660,010)	-
Neto promjene u 2016. godini	-	13,168,420	13,168,420
Stanje na dan			
31. decembar 2016. godine	67,949,888	13,168,420	81,118,308

Napomene na stranama od 7 do 21
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

U EUR

	2016.	2015.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od prodaje i primljeni avansi	13,423,150	12,063,647
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	55,611	45,457
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	45,520	50
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(93,301)	(74,564)
Odlivi po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(224,280)	(225,944)
Plaćene kamate	(192,395)	(152,917)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(31,580)	(24,118)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	12,982,725	11,631,611
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	126,846	75,221
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	-	(881)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	(2,552,645)	(2,695,828)
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(2,425,799)	(2,621,488)
Neto (odliv)/priliv gotovine	10,556,926	9,010,123
Gotovina na početku izvještajnog perioda	54,746,363	45,736,240
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	-	-
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	-	-
Gotovina na kraju izvještajnog perioda		
(Napomena 17)	65,303,289	54,746,363

Napomene na stranama od 7 do 21
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Fond za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu „Fond”) osnovan je u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG”, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. novembra 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. list CG br. 44/10, 40/11 i 47/15), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom EU 94/19 EC (povećanje nivoa zaštite sa EUR 5,000 na EUR 50,000, kao i skraćivanje rokova isplate garantovanih depozita sa 90 na 20 dana), a takođe izvršeno je razdvajanje upravljačke i rukovodne funkcije samog Fonda i to tako što su organi Fonda podijeljeni na Upravni odbor i direktora Fonda. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita (Sl. list CG br. 47/15) ovaj rok je dodatno skraćen na 15 dana.

Poslovne banke, koje imaju licencu Centralne banke Crne Gore, su dužne da, na ime zaštite depozita, plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđenim Zakonom o zaštiti depozita.

Osnovna djelatnost Fonda je da ostvaruje zaštitu depozita u bankama i obavezan je da pri nastanku slučaja (tzv. „zaštićeni slučaj”) u kojem se vrši isplata garantovanih depozita isplati garantovane depozite, kao što se zahtijeva prema Zakonu o zaštiti depozita. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod banke prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad bankom. Fond će vršiti isplatu garantovanih depozita od 1. januara 2013. godine do iznosa od EUR 50,000 po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod banke nad kojom je otvoren stečajni postupak. U prelaznom periodu od 1. januara do 31. decembra 2011. godine taj iznos je iznosio EUR 20,000, odnosno od 1. januara do 31. decembra 2012. godine EUR 35,000. Sjedište Fonda je u Podgorici, ul. Miljana Vukova bb.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Fond ima sedam zaposlenih (31. decembra 2015. godine sedam zaposlenih).

Članovi Upravnog odbora Fonda

Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) imenuje Upravni odbor od tri člana. Jednog člana Upravnog odbora na predlog Ministarstva finansija, a jednog na predlog Udruženja banaka i finansijskih institucija. Na dan objavljivanja ovih finansijskih iskaza, Upravni Odbor Fonda čine članovi čija su imena prikazana u pregledu koji slijedi:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Pozicija</u>
Darko Bulatović	Direktor sektora za kontrolu banaka u CBCG, Predsjednik Upravnog odbora,
Mr. Bojana Bošković	Generalna direktorica Direktorata za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta, Član Upravnog odbora,
Prof. Dr. Marko Backović	Udruženje banaka, Član Upravnog odbora, profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu.

U martu 2016. godine, umjesto Dr. Velibora Miloševića, Odlukom Savjeta Centralne Banke, za predsjednika Upravnog odbora Fonda imenovan je, Darko Bulatović, direktor Sektora za kontrolu banaka u CBCG.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA I RAZLOZI ZA REVIZIJU

2.1. Osnove za sastavljanje finansijskih iskaza

Fond ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja statutarne finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 52/16) i Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG“, br. 5/2011).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovoda (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine. Imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Fonda, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS i ne mogu se tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama.

Fond je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivao računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Fonda je Euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe opreme.

2.3. Načelo nastavka poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2016. godinu sastavljeni su uz pretpostavku njegovog kontinuiranog nastavka poslovanja i ne sadrže korekcije, koje bi eventualno bile potrebne ukoliko Fond ne bude u mogućnosti da nastavi sa poslovanjem u skladu sa konceptom stalnosti poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja finansijskih iskaza za 2016. godinu navedene su dalje u tekstu.

3.1. Priznavanje prihoda

3.1.1. Prihodi od premija za zaštitu depozita

Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su poslovne banke u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 44/10, 40/11 i 47/15) i Odluci o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije koju banke plaćaju Fondu („Sl. list CG“ br. 58/15).

Prihodi od premija za zaštitu depozita Fonda obezbjeđuju se iz:

- početnih premija;
- redovne premije.

Banka kojoj je izdata dozvola za rad od strane Centralne banke Crne Gore dužna je da, prije početka obavljanja djelatnosti, na račun Fonda uplati početnu premiju u iznosu EUR 50,000.

Banke su dužne da godišnje premije za zaštitu depozita uplaćuju Fondu u ratama tromjesečno, odnosno kroz redovnu premiju, s tim da se početak tromjesečja računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra tekuće godine. Osnovicu za obračun redovne premije čini prosjek ukupnih depozita banke posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesečju. Stopa za obračun redovne premije ne može biti viša od 0,5%. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine ova stopa ne može biti viša od 0,8%. Odluka o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna donosi Upravni odbor, po pravilu do kraja novembra tekuće godine za narednu. Banke su dužne da redovnu premiju plaćaju početkom tromjesečja za tekuće tromjesečje, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema fakture Fonda.

Fond je u toku 2016. godine obračunavao godišnju premiju. Visina godišnje premije utvrđuje se za svaku poslovnu godinu i objavljuje se u Službenom listu Crne Gore.

Odlukom o utvrđivanju visine redovne premije, Upravni odbor može utvrditi različite visine premije prema rejtingu i stepenu rizičnosti poslovanja pojedinih banaka (diferencirane premije).

Kada sredstva Fonda dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, Upravni odbor Fonda može donijeti odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno privremeno obustaviti naplatu redovne premije.

3.1.2. Prihodi od donacija

Donacije primljene u svrhe kupovine opreme odnosno donacije u vidu nenovčanih davanja prikazuju se kao razgraničeni prihodi i amortizuju se u toku korisnog vijeka trajanja donirane opreme. Iznos amortizacije donirane opreme evidentira se kao ostali poslovni prihod tokom korisnog vijeka trajanja donirane opreme.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.1. Priznavanje prihoda (Nastavak)****3.1.3. Prihodi od tehničke i finansijske pomoći Centralne banke Crne Gore**

Prihodi po osnovu tehničke pomoći Centralne banke Crne Gore predstavljaju novčana sredstva bespovratno odobrena Fondu u cilju privremenog finansiranja njegovog poslovanja. Primljena sredstva priznaju se kao prihod na sistematskoj i racionalnoj osnovi tokom perioda, u iznosu neophodnom da se pokriju troškovi redovnog poslovanja. Prihodima iskazanim u iskazu o ukupnom rezultatu u tekućem periodu sučeljavaju se njima pripadajući troškovi.

3.2. Naknade zaposlenima**3.2.1. Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Fond je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih.

Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Fond je, takođe, obavezan da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3.2.2. Obaveze po osnovu otpremnina

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, po procjeni rukovodstva Fonda nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga u ovim finansijskim iskazima nijesu izvršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan iskaza o finansijskoj poziciji objavljenih od strane Centralne banke Crne Gore. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene. Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

3.4. Porezi

Prije Izmjena Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine, Fond je bio oslobođen plaćanja poreza, dažbina i taksi pri obavljanju poslova zaštite depozita. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine Fond je poreski obveznik u skladu sa Zakonom. Fond je obavezan da plaća poreze i doprinose na zarade zaposlenih u skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori. U skladu sa Članom 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list CG", br. 65/01 od 31.12.2001, 12/02 od 15.03.2002, 80/04 od 29.12.2004, Sl. list CG", br. 40/08 od 27.06.2008, 86/09 od 25.12.2009, 40/11 od 08.08.2011, 14/12 od 07.03.2012, 61/13 od 30.12.2013. godine) koji je Lex specialis, javni fondovi su oslobođeni plaćanja poreza na dobit.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i odnose se na kupljene softvere. Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja navedenih ulaganja u stanje funkcionalne upotrebljivosti.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Oprema se evidentira po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne ukupne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene dijelova opreme (ugradnja novih rezervnih dijelova), priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki priznaju se kao rashod perioda. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

3.7. Amortizacija

Amortizacija nematerijalnih ulaganja i opreme obračunava se na nabavnu vrijednost, primjenom proporcionalnog metoda u cilju otpisa u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

Primijenjene stope amortizacije su sljedeće:

Glavne grupe sredstava	Stopa (%)
Licence za korišćenje softvera	20.00%
Računari i računarska oprema	20.00 - 33.33%
Tehnička oprema	12.50 - 20.00%
Kancelarijski namještaj	10.00 - 12.50%

3.8. Finansijski instrumenti

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: „Dugoročni plasmani“, „Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja“, „potraživanja“ i „novčana sredstva i novčani ekvivalenti“. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznanja.

3.8.1. Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod obračuna amortiziranog troška finansijske imovine i rasporeda prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke (uključujući sve naknade za plaćene i primljene stavke koje čine integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i ostalih premija ili popusta) kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.8.2. Dugoročni plasmani

Dugoročne finansijske plasmane čine obveznice koje se drže do dospelja i dati krediti radnicima.

Obveznice koje izdaje Crna Gora, emitovane u novembru 2016. godine, sa rokom dospelja glavnice 16.11.2020. godine i kamatonosnim kuponima koji dospijevaju godišnje, kupljene su po nominalnoj vrijednosti (kamatna stopa 4%), i knjigovodstveno se vode kao hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja. Fond može prodati obveznice u slučaju nedostatka sredstava za isplatu garantovanog depozita ukoliko bi došlo do stečaja neke od poslovnih banaka u Crnoj Gori.

Kreditu se inicijalno priznaju po fer vrijednosti. Naknadno se mjere po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Razlika između fer vrijednosti na dan priznavanja i raspodijeljenih sredstava priznaje se kao unaprijed plaćene beneficije zaposlenih u okviru dugoročnih potraživanja od zaposlenih. Unaprijed plaćena primanja zaposlenih se amortizuju u toku perioda primanja beneficija. Period primanja je očekivani radni vijek zaposlenog, i ne može biti duži od perioda na koji je odobren kredit.

3.8.3. Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja

Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospelja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospeljem, i za koja rukovodstvo Fonda ima pozitivnu namjeru i sposobnost da ih drži do roka dospelja. Ulaganja koja se drže do dospelja se odnose na Državne zapise emitovane od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

Navedeni plasmani iskazani su po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

3.8.4. Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja po osnovu premija i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

3.8.5. Novčana sredstva i novčani ekvivalenti

U iskazu o novčanim tokovima, pod novčanim sredstvima i novčanim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod Centralne banke Crne Gore i novčana sredstva oročena kod Centralne banke Crne Gore na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

3.8.6. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.8.6. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (Nastavak)

Finansijska imovina je pretrpjela umanjeње vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica - strane pod ugovorom; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili premije; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja po osnovu premija umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u iskazu o ukupnom rezultatu.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

3.8.7. Prestanak priznavanja finansijske imovine

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Fond ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Fond nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.8.8. Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze se naknadno vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda obračuna troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivani period trajanja finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

3.8.9. Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Fond prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Fonda otpuštene, otkazane ili ističu.

3.9. Uslovi donacije

Uslovne donacije predstavljaju beskamratne obaveze. Uslovne donacije prikazuju se u iznosima primljenih sredstava i nakon ispunjenja uslova predviđenih ugovorima o donaciji mogu biti kapitalizovane (Napomena 3.1.2.).

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. PRIHODI OD PRODAJE

Prihodi od prodaje u 2016. godini iznose EUR 13,423,150 (u 2015. godini: EUR 12,063,647) i odnose se na prihode od premija za zaštitu depozita. Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su poslovne banke u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG“, br. 44/10, 40/11 i 47/15) i Odluci o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije za 2016. godinu koju banke plaćaju Fondu („Sl. list CG“ br. 58/15 od 09.10.2015. godine).

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	2016.	2015.
<i>Struktura prihoda:</i>		
Prihodi od refundacija	46,139	1,388
Ostali poslovni prihodi	31,752	-
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	77,891	1,388

Prihodi od refundacija koji su u 2016. godini iznosili EUR 77,891 (u 2015. godini: EUR 1,388) odnose se na refundacije po osnovu bolovanja za dva zaposlena. Ostali poslovni prihodi predstavljaju oprihodovani iznos tehničke pomoći CBCG iz ranijih godina.

6. TROŠKOVI MATERIJALA

	(Iznosi u EUR)	
	2016.	2015.
Troškovi materijala	(6,729)	(7,414)
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	(6,729)	(7,414)

7. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	2016.	2015.
<i>Struktura troškova zaposlenih:</i>		
Troškovi bruto zarada	(158,663)	(157,204)
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	(19,198)	(19,169)
Naknada članovima Upravnog odbora	(24,544)	(15,329)
Troškovi službenih putovanja	(17,502)	(19,728)
Ostali lični troškovi	(4,373)	(14,514)
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	(224,280)	(225,944)

8. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Ukupni troškovi amortizacije za 2016. godinu u iznosu od EUR 15,927 (za 2015. godinu: EUR 15,822) sadrže amortizaciju obračunatu u skladu sa Napomenom 3.7.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

9. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Struktura ostalih poslovnih rashoda:</i>		
Troškovi reklame i propagande	(44,342)	(23,864)
Troškovi naknada - zapisi	(29,730)	(24,118)
Troškovi članarina	(17,213)	(11,925)
Troškovi obuke - obrazovanja	(6,039)	(910)
PTT usluge	(5,085)	(4,545)
Troškovi održavanja	(4,957)	(5,471)
Ostali rashodi	(20,297)	(21,932)
Ukupno za godinu završenu 31.12.	(127,663)	(92,765)

U 2016. godini Odlukom Generalne skupštine svjetske asocijacije fondova za zaštitu depozita (IADI), povećan je iznos članarine sa SFR 10,000 na SFR 17,500. Upravni odbor Fonda je razmatrao pitanje porasta visine članarine i ocijenio, da se ovako utvrđena članarina plati, a da se, zajedno sa ostalim članicama istraje na izmjeni visine članarine, koja bi se utvrđivala prema visini sredstava Fondova. Ova inicijativa je u proceduri, a rješenje bi se moglo očekivati početkom 2018. godine.

Troškovi naknada - zapisi, odnose se na troškove naknada Ministarstvu finansija (0,10% na iznos kupljenih zapisa).

Ostali rashodi odnose se na troškove revizije, troškove platnog prometa, polise osiguranja, reprezentacije i humanitarnih pomoći.

10. FINANSIJSKI PRIHODI

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Struktura finansijskih prihoda:</i>		
Prihodi od kamata	224,276	55,347
Ostali finansijski prihodi	54,941	36,324
Ukupno za godinu završenu 31.12.	279,217	91,671

Prihodi od kamata na državne zapise i državne obveznice, iskazani su u iznosu od EUR 224,276, dok su prihodi od kazni i penala, koje je u postupku kontrole CBCG izrekla bankama iznosili EUR 54,941.

11. FINANSIJSKI RASHODI

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Struktura finansijskih rashoda:</i>		
Troškovi kamata - Evropska banka	(152,500)	(152,083)
Troškovi kamata - oročeni depoziti	(84,773)	(2,717)
Ukupno za godinu završenu 31.12.	(237,273)	(154,800)

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

11. FINANSIJSKI RASHODI (Nastavak)

Finansijski rashodi sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu EUR 237,273 (31. decembra 2015. godine u iznosu EUR 154,800) odnose na kamate prema Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) u iznosu od EUR 152,500 i troškove kamata po osnovu negativnih kamatnih stopa na kratkoročno oročene depozite u iznosu od EUR 84,773.

Dana 8. novembra 2010. godine Fond je sa EBRD zaključio Ugovor o "Stand-by" - kreditnom aranžmanu, na iznos od EUR 30,000,000. Ova sredstva bi bila stavljena na raspolaganje Fondu u slučaju da sredstva Fonda ne bi bila dovoljna za pokriće garantovanog depozita (stečaj banke) u nekoj od banaka iz sistema. Kredit se daje na 15 godina, uz mogućnost da se isti iskoristi u narednih 7 godina. Kamatna stopa od 0.50% se obračunava i plaća u periodu do povlačenja sredstava, a 1.00% u periodu nakon povlačenja sredstava.

12. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	(Iznosi u EUR)	
	2016.	2015.
<i>Struktura nematerijalnih ulaganja:</i>		
Nematerijalna ulaganja	42,884	42,884
Ispravka vrijednosti	(31,508)	(25,904)
Ukupno za godinu završenu 31.12.	11,376	16,980

Nematerijalna ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od EUR 11,376 (na dan 31.12.2015. godine: EUR 16,980) najvećim dijelom se odnose na licencu za Oracle softver kao i za softver za obračun isplata osiguranih suma.

13. NEKRETNOSTI, POSTROJENJA I OPREMA

	(Iznosi u EUR)			
	Kompjuterska IT oprema	Kancelarijski namještaj	Ostala oprema	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>				
Stanje na početku 2016. god.	41,596	15,083	37,794	94,473
Nabavke u toku 2016. god.	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2016.	41,596	15,083	37,794	94,473
<i>Ispravka vrijednosti</i>				
Stanje na početku 2016. god.	(31,292)	(10,561)	(16,130)	(57,983)
Amortizacija za tekuću godinu	(3,771)	(396)	(6,156)	(10,323)
Stanje na dan 31.12.2016.	(35,063)	(10,957)	(22,286)	(68,306)
Sadašnja vrijednost 31.12.2016.	6,533	4,126	15,508	26,167
Sadašnja vrijednost 31.12.2015.	10,304	4,522	21,664	36,490

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Struktura plasmana:</i>		
Ulaganje u državne obveznice	2,200,000	-
Zajmovi dati zaposlenima - stambeni krediti	242,357	255,181
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	2,442,357	255,181

Ostali dugoročni finansijski plasmani koji na dan 31.12.2016. godine iznose EUR 2,442,357 (na dan 31.12.2015. godine: EUR 255,181) se odnose na plasmane u obveznice Crne Gore koje su kupljene u novembru 2016. godine i na zajmove date zaposlenima u toku 2015. godine.

Plasmani u obveznice Crne Gore u iznosu od EUR 2,200,000 sa rokom dospelja u 2020. godini i kamatonosnim kuponima koji dospijevaju godišnje na iznos od EUR 88,000 (kamatna stopa 4% na godišnjem nivou).

Kreditni dati zaposlenima početkom 2015. godine se otplaćuju prema planu otplate - anuitetima. U toku 2015. godine je otplaćeno EUR 2,385, a u toku 2016. godine EUR 12,825. Krediti se razgraničavaju na kratkoročne (do 1 godine), srednjoročne (2-5 godina) i dugoročne obaveze zaposlenih (preko 5 godina).

Dospjeće potraživanja po osnovu datih dugoročnih kredita zaposlenima sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine prikazano je u narednoj tabeli (dospjeće nediskontovanih budućih novčanih tokova).

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Period dospelja :</i>		
Do jedne godine	12,823	12,823
Od jedne do dvije godine	12,823	12,823
Od dvije do tri godine	12,823	12,823
Od tri do četiri godine	12,823	12,823
Od četiri do pet godina	12,823	12,823
Preko pet godina	191,066	203,889
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	255,181	268,004

15. POTRAŽIVANJA

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Struktura potraživanja:</i>		
Potraživanja za obračunate kamate	112,536	15,776
Potraživanja od zaposlenih - stambeni krediti	12,824	12,824
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	125,360	28,600

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

16. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani - državni zapisi, koji sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine iznose EUR 13,318,502 (2015. godine: EUR 12,965,857), predstavljaju dužničke hartije od vrijednosti koje izdaje Centralna banka u ime Ministarstva finansija Crne Gore.

Zapisi u vlasništvu Fonda su zapisi kupljeni u periodu od 15.07.2016. godine do 31.08.2016. godine, na period od šest mjeseci (dospijevaju u periodu od 13.01.2017. godine do 01. 03. 2017. godine), sa stopom prinosa od 1,80% do 2,30%.

17. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31. decembra 2016. godine iznose EUR 65,303,289 (na dan 31. decembra 2015. godine: EUR 54,746,363) i odnose se na sredstva koja se drže kod Centralne banke Crne Gore.

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Struktura gotovine:</i>		
Žiro račun	14,984,470	4,387,335
Blagajna	695	759
Novčani ekvivalenti - kamatonosni depoziti	50,318,124	50,358,269
Ukupno na dan 31.12.	65,303,289	54,746,363

Novčani ekvivalenti sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od EUR 50,318,124 (na dan 31. decembra 2015. godine: EUR 50,358,269) predstavljaju kratkoročno oročene depozite kod Centralne banke.

U skladu sa Ugovorom o upravljanju sredstvima koji je stupio na snagu 7. maja 2012. godine, Upravni odbor Fonda je angažovao i ovlastio Centralnu banku da kao Asset menadžer upravlja raspoloživim sredstvima Fonda. U skladu sa navedenim, Centralna banka daje naloge za ulaganje u depozite i kupovinu i prodaju portfolio investicija za račun Fonda kod banke ili dileru kojeg odabere i koji, prema informacijama dostupnim Centralnoj banci, nudi sigurnost, likvidnost i najpovoljniji prinos za Fond u datom trenutku.

Primarni cilj svih investicionih odluka jeste sigurnost, u cilju zaštite kapitala Fonda. Fond investira sredstva u dužničke instrumente, koje je jedna od međunarodno priznatih agencija za rangiranje, minimalno rangirala oznakom: Standard & Poor's A/A-1, Moody's A2/P-1, Fitch A/F1. Investicije u akcije i investicije koje nose veći rizik su isključene:

- dužničke hartije od vrijednosti u EUR izdate od banke, finansijske institucije ili države koje imaju kreditni rejting utvrđen od međunarodno priznatih rejting agencija, a koji nije niži od rejtinga „A“ ili „P1“;
- depozite u EUR, položeni u bankama zemalja članica EU ili OECD koje imaju kreditni rejting utvrđen od međunarodno priznate rejting agencije, a koji nije niži od rejtinga „P1“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI (Nastavak)

Izuzetno od prethodno navedenog, Fond može investirati sredstva i u dužničke hartije od vrijednosti u EUR izdate i garantovane od strane države Crne Gore u iznosu od 20% ukupnog investicionog portfolija, kao i depozite u EUR kod Centralne banke.

Centralna banka će upravljati sredstvima Fonda samostalno, bez posebnih instrukcija, u skladu sa aktima Centralne banke za upravljanje međunarodnim rezervama, a poštujući pri tome načela Investicione politike Fonda.

U skladu sa uslovima Ugovora o Asset menadžmentu, na raspoloživa sredstva Fonda obračunava se kamata koja se pripisuje depozitu, osim u slučaju kada Fond naloži drugačije. Na dan 31. decembra 2016. godine na kratkoročne oročene depozite Fonda u iznosu od EUR 50,318,124 obračunavaju se negativne kamatne stope 0,21% i 0,28%.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Centralna banka Crne Gore cjelokupan iznos kamatonosnih depozita Fonda drži plasirano kod tri banke u zemljama Evropske unije koje su saglasno ugovoru sa Centralnom bankom kod međunarodno priznate agencije za rangiranje - Standard & Poor's, rangirane oznakom A/A-1.

18. KAPITAL

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Struktura kapitala:</i>		
Osnovni kapital	67,949,888	56,289,878
Neraspoređena dobit	13,168,420	11,660,010
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	81,118,308	67,949,888

Fond za zaštitu depozita osnovan je 2003. godine, Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List CG br. 40/03). Obzirom da je Fond osnovan Zakonom, nije uplaćivan osnivački ulog, već ukupan kapital (koji je na dan 31.12.2016. godine evidentiran u poslovnim knjigama Fonda u iznosu od EUR 67,949,888 - kao osnovni kapital, a EUR 13,168,420 odnosi se na neraspoređenu dobit iz 2016. godine), predstavlja akumuliranu dobit za period od osnivanja do 31.12.2016. godine.

19. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Struktura kratkoročnih obaveza:</i>		
Obaveze po osnovu kamata - Evropska banka	60,833	60,000
Obaveze po osnovu kamata - CBCG	46,676	2,717
Razgraničeni prihodi od donacija	-	32,404
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	107,509	95,121

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

20.1. Značajne računovodstvene politike

U Napomeni 3 uz finansijske iskaze objavljene su pojednosti značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući kriterijume objelodanjiivanja, osnove za mjerenje i priznavanje prihoda i rashoda nastalih sa aspekta svake kategorije finansijskog instrumenta pojedinačno, finansijskih obaveza i kapitalnih instrumenata.

20.2. Kategorije finansijskih instrumenata

	2016.	(Iznosi u EUR) 2015.
<i>Finansijska imovina:</i>		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	65,303,289	54,746,363
Kratkoročni finansijski plasmani	13,318,502	12,965,857
Ostali dugoročni finansijski plasmani	2,442,357	255,181
Potraživanja	125,360	28,600
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	81,189,508	67,996,001
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze po osnovu kamata	108,743	67,179

20.3. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

	31. 12. 2016. Knjigovodstvena vrijednost	31. 12. 2016. Fer vrijednost	31. 12. 2015. Knjigovodstvena vrijednost	(Iznosi u EUR) 31. 12. 2015. Fer vrijednost
<i>Finansijska imovina:</i>				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	65,303,289	65,303,289	54,746,363	54,746,363
Kratkoročni finansijski plasmani	13,318,502	13,318,502	12,965,857	12,965,857
Ostali dugoročni finansijski plasmani	2,442,357	2,442,357	255,181	255,181
Potraživanja	125,360	125,360	28,600	28,600
<i>Finansijske obaveze:</i>				
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze po osnovu kamata	108,743	108,743	67,179	67,179

20.4. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovne aktivnosti Fonda ne izlažu Fond finansijskim rizicima, osim rizika promjene kamatnih stopa. Postoji formalni okvir za upravljanje finansijskim rizicima koji je uspostavljen u Fondu i koji je u nadležnosti Upravnog odbora Fonda. Cilj Upravnog odbora fonda kada je upravljanje finansijskim rizicima u pitanju je ublažavanje rizika i minimiziranje gubitaka koji oni eventualno mogu da prouzrokuju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2016. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

21. SUDSKI SPOROVI

Fond sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine nema sudskih sporova u kojima se javlja kao tuženi ili kao tužilac.

22. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju poreze na zarade - socijalne poreze, zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nijesu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, a takođe su i propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje kazni i zateznih kamata.

Tumačenja poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Fonda mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Fondu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 65/01, 80/04, 29/05, 73/10, 20/11, 28/12, 8/15), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala.

23. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo usklađujućih događaja nakon datuma izvještavanja koji mogu uticati na finansijski položaj i rezultat Fonda na dan 31. decembra 2016. godine.

BDO d.o.o. Podgorica
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 120
81000 Podgorica
Montenegro
Tel: +382 20 228 449
Fax: +382 20 228 449

www.bdo.co.me

BDO d.o.o. Podgorica, privredno društvo osnovano u Crnoj Gori, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Velikoj Britaniji i dio je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Podgorica, a limited liability company incorporated in Montenegro, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.